БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 23 (4122)
29 ЯНВАРЬ, 1980 й.
СЕШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитетида

1870 1980

ШАҲАР ТРАНСПОРТИНИНГ ИШИ САМАРАЛИ БЎЛСИН

Шу масала бўйича Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитети қабул қилган қарорда таъкидланадики, Тошкент метрополитени, Тошкент авиакорхонаси, «Главташпассавтотранс» таксомотор хизмати 2-автокомбинати, Тошкент шаҳар марказлашган усулда юк ташиш автомобиль трести 2512-автоколоннаси, Тошкент шаҳар ижроия комитети трамвай-троллейбус бошқармаси 2-трамвай депоси коллективлари партия ташкилотлари раҳбарлигида транспорт воситаларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш, халқ хўжалигининг ва аҳолининг юк ва йўловчи ташишга бўлган ўсиб бораётган эҳтиёжини қондириш, йўловчиларга хизмат кўрсатиш сифати ва маданиятини ошириш, ёнилғи ва энергетика ресурсларидан омилкорлик билан фойдаланиш борасида маълум ишларни амалга оширдилар.

Бу меҳнат коллективлари томонидан 1979 йил учун қабул қилинган социалистик мажбуриятлар муваффақиятли адо этилди.

Юқоридаги корхоналарнинг коллективлари КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1979 йил) Пленуми, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг кўрсатмаларини, КПСС Марказий Комитетининг «Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги тўғрисида»ги қарори асосида 1980 йил учун оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилдилар.

1980 ЙИЛДА ЙЎЛОВЧИЛАР ВА ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ЮКЛАРИНИ ТАШИШ ДАВЛАТ ПЛАНЛАРИНИ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРИШ ВА ҚЎШИМЧА ЁНИЛҒИ-ЭНЕРГЕТИКА РЕСУРСЛАРИНИ ТЕЖАШ БЎЙИЧА ОШИРИЛГАН СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛГАН ТОШКЕНТ МЕТРОПОЛИТЕНИ, ТОШКЕНТ АВИАКОРХОНАСИ, «ГЛАВТАШПАССАВТОТРАНС» ТАКСОМОТОР ХИЗМАТИ 2-АВТОКОМБИНАТИ, ТОШКЕНТ ШАҲАР МАРКАЗЛАШГАН УСУЛДА ЮК ТАШИШ АВТОМОБИЛЬ ТРЕСТИНИНГ 2512-АВТОКОЛОННАСИ, ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ ТРАМВАЙ-ТРОЛЛЕЙБУС БОШҚАРМАСИНИНГ 2-ТРАМВАЙ ДЕПОСИ КОЛЛЕКТИВЛАРИНИНГ ТАШАББУСИ ТЎҒРИСИДА

Тошкент метрополитени ходимлари ички резервларни қидириб топиб, йўловчилар ташиш бўйича 1980 йил давлат планини 25 декабрда бажариш ва топшириққа қўшимча 1 миллион йўловчи, шу жумладан, В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигига қадар 350 минг йўловчини ташиш, 200 минг киловатт-соат электр қувватини тежаш мажбуриятларини олдилар. Бу 22 апрелда тежалган электр қуввати билан 450 та поезд рейси қилиш имконини беради.

Тошкент авиакорхонаси шахсий состави йиллик планни 26 декабрда адо этиш ва планга қўшимча йил охиригача 25 минг йўловчи ташиш, 60 миллион пассажир-километр йўл босиш, 800 минг киловатт-соат электр қувватини тежашга қарор қилди.

«Главташпассавтотранс» таксомотор хизмати 2-автокомбинати хизматчилари ўнинчи беш йиллик планини 1980 йил 7 октябрда — СССР Конституциясининг уч йиллиги кунида бажариш ва йил охиригача беш йиллик топшириғига қўшимча 11 миллион тўловли километр йўл юриш мажбуриятини олдилар. Йиллик план 25 декабрда бажарилади. Мажбуриятларда 200 минг литр бензин, 200 минг киловатт-соат электр қувватини тежаш кўзда тутилган.

Тошкент шаҳар марказлашган усулда юк ташиш автомобиль трести 2512-автоколоннаси коллективи беш йиллик планни В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги кунига қадар бажаришга, йил охиригача беш йиллик планга қўшимча 200 минг тонна халқ хўжалик юклари ташишга, 350 тонна бензин тежаш белгиланди.

Тошкент шаҳар ижроия комитети трамвай-троллейбус бошқармаси 2-трамвай депоси меҳнаткашлари йўловчилар ташиш бўйича йиллик планни 1980 йил 28 декабрга бажариш мажбуриятини олишди. Йил охиригача планга қўшимча 360 мингта пассажир, шу жумладан, В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигига қадар 100 минг пассажир планга қўшимча ташилади. 265 минг киловатт-соат электр қуввати ва 75 минг кубометр газ тежалади.

Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитети халқ хўжалик юклари ташиш, 1980 йилдаги давлат планини муддатидан илгари адо этиш ва қўшимча ёнилғи-энергетика ресурсларини тежаш бўйича оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилган меҳнат коллективларининг ташаббусини маъқуллади.

Район партия комитетларига ва шаҳардаги транспорт корхоналари бошланғич партия ташкилотларига шаҳардаги илғор транспорт коллективларининг қимматли ташаббусини ёйиш бўйича кенг ташкилотчилик, сиёсий-тарбиявий ва тушунтириш ишлари олиб бориш тавсия этилди.

1980 йилда барча транспорт корхоналарида транспорт воситаларидан янада самарали фойдаланиш, йўловчиларга хизмат кўрсатиш сифати ва маданиятини ошириш, халқ хўжалиги ва аҳолининг юк ва йўловчиларни ташишга бўлган эҳтиёжини янада тўлароқ қондириш, ёнилғи-энергетика ресурсларини ҳар томонлама тежаш лозим.

19 АПРЕЛЬ — КОММУНИСТИК ШАНБАЛИК КУНИ

ТЕЖАЛГАН ЁНИЛҒИ ҲИСОБИГА

103-автобаза шаҳримиздаги пешқадам автотранспорт корхоналаридан саналади. Коллектив халқ хўжалик юклари ташиш бўйича ойлик топшириқларини мунтазам ортиғи билан бажаряпти. Автотранспортчилар Москвадаги илғор саноат корхоналари коллективларининг 19 апрелда В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигига бағишлаб Бутуниттифоқ коммунистик шанбалиги ўтказиш бўйича ташаббусини Тошкентдаги коллективлар орасида биринчилардан бўлиб қўллаб-қувватлашди. Шу муносабат билан автобазада бўлиб ўтган митингда илғор ҳайдовчилардан коммунист М. Мирвоҳидов, П. Суслов, ҳайдовчилар бригадаси бошлиқлари Улуғ Ватан уруши ветерани С. Зайнутдинов, Т. Бозорбоев ўртоқлар сўзга чиқиб бутун коллективни шанбалик куни юксак унумли меҳнат қилишга даъват этишди. Бу илғорлар В. И. Ленин туғилган кунга қадар шахсий беш йиллик топшириқларини бажаришга ваъда беришди.

«Қизил шанбалик» куни автобаза коллективи фақат тежалган ёнилғи ҳисобига ишлаб, 4,5 минг тонна ўрнига 5,5 минг тонна халқ хўжалиги юкларини ташийди. Юк обороти 80 минг тонна-километр ўрнига 100 минг тонна-километрни ташкил этади. 4 та узел ва иккита двигатель ремонтдан чиқарилади. 3 та автомобиль топшириққа қўшимча ремонт қилиниб линияга чиқарилади. Шу куни жами линияда 147 автомашина хизмат қилади.

Корхонанинг хизматчилари ва ёрдамчи ишчилари автобаза ҳовлисини ва унинг атрофини ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш билан шуғулланишади.

Шу куни топилган иш ҳақи беш йиллик фондига ўтказилади. В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигига қадар корхона беш йилликнинг тўрт ярим йили топшириғини бажаради.

АВИАТОРЛАР ВАХТАСИ

Сергели авиакорхонаси ходимларининг коммунистик шанбалик ўтказишга бағишланган митингига кўп киши тўпланди. Митингда сўзга чиққан авиакорхона командирининг сиёсий-тарбиявий ишлар бўйича ўринбосари И. Раскин, вертолёт экипажи командири Д. Ларин, авиатехник Ю. Раюшкин, ер усти хизмати партия ташкилоти секретари В. Раппопорт коллектив фикрини ифодалаб, Москвадаги ва Тошкентдаги илғор саноат корхоналари коллективларининг апрелнинг учинчи шанбасини меҳнат байрамига айлантириш ҳақидаги ташаббусини қўллаб-қувватладилар.

Митингда қабул қилинган резолюцияда шундай дейилган: тежалган ёнилғи билан транспорт ишлари бажарилади ва халқ хўжалигига камида 35 минг сўмлик миқдорида хизмат кўрсатилади. Авиация техника базаси шахсий состави иккита самолётни ва бир вертолётни ремонтдан чиқаради.

Р. ШАРОПОВ,
бўлинма командирининг сиёсий-тарбиявий ишлар бўйича ўринбосари.

«Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг буюмлари харидорлар ўртасида шуҳрат қозонмоқда. Бунда корхонанинг тўқув цехидаги коммунистик меҳнат зарбдорлари (суратда: чапдан-ўнгга) Альбина Лазирева ва Шаҳризода Қосимованинг муносиб ҳиссаси бор. Пешқадам тўқувчилар вақтдан ўзиб меҳнат қилиб, фақат аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришади.
М. Нуриддинов фотоси.

24 февраль — СОВЕТЛАРГА САЙЛОВЛАР КУНИ

ХАЛҚ НОМЗОДЛАРИ

Республикада Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзодларни рўйхатга олиш давом этмоқда.

Округ сайлов комиссияси Ўзбекистон ССР давлат ҳокимияти олий органи депутатлигига номзод қилиб 45-Тўқимачилик сайлов округидан — «Таштекстильмаш» заводининг сайқалчиси **Г. Н. Васильев**ни рўйхатга олди.

Республикада маҳаллий Советлар депутатлигига кўрсатилган номзодларни рўйхатга олиш давом этмоқда.

Ўзбекистон пойтахтида «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг тўқувчиси **Ш. У. Холмуҳамедова**, «Строймеханизация» трестининг ҳайдовчиси **Д. Ризаев** халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олиндилар.

АГИТПУНКТЛАРДА КЕЧАЛАР

В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетининг 84-ётоқхонасида бўлиб ўтган савол-жавоб кечасида совет сайлов системасининг афзалликлари, КПССнинг ички ва ташқи сиёсати, халқаро аҳвол каби бир қанча мавзулар кўриб чиқилди. Тўртта агитация пунктидан бири шу ерда жойлашган бўлиб, унга университет оталиқ қилади. Илмий коммунизм кафедрасининг етакчи ўқитувчилари ёш сайловчи студентлар билан суҳбат ўтказдилар.

Ўзбекистон ССР Олий Советига ва халқ депутатлари маҳаллий Советларига ўтказиладиган сайловга бағишланган кечалар, суҳбатлар ва лекциялар агитпунктлардагина эмас, шу билан бирга студентларнинг ҳамма ётоқхоналарида ҳам ўтказилмоқда. Уларни университетнинг қарийб 700 ўқитувчиси ва юқори курс студентлари олиб бормоқдалар.

(ЎзТАГ).

АХБОРОТ — ЯНГИЛИКЛАР — ХУШХАБАРЛАР

- НАШРИЁТЛАР КОРПУСИ ЛОЙИҲАСИ
- АНГЛИЯ ВА ЧЕХОСЛОВАКИЯ БУЮРТМАСИ
- БЎЛҒУСИ КАСБ ЭГАСИ УЧУН
- КОРХОНА ЧИРОЙ ОЧАДИ.

● ИШЛАБ ЧИҚАРИШ МАДАНИЯТИ

ЭСТЕТИКА ТАДБИҚ ЭТИЛМОҚДА

Республика коммунал хўжалиги министрлигининг ремонт-қурилиш бошқармасига қарашли «Оргтехстрой» трестида ишлаб чиқариш эстетикаси ва корхона маданиятини оширишга қаратилган батафсил тавсияномалар ишлаб чиқилди.

Ана шу тавсияномаларда коммунал хўжалиги соҳасидаги ҳар бир меҳнатчининг ишлаб чиқариш унумдорлигини оширишга қаратилган қатор тадбирлар баён этилган. Бу тавсияномалар министрликнинг барча ремонт қурилиш ташкилотлари ва саноат корхоналарида тадбиқ этишга қаратилган.

«Оргтехстрой» тресги ташкилотларга ўзининг техникавий ёрдамини кўрсатмоқда ва ишлаб чиқариш эстетикасини оширишда, илғор тажрибаларни қўллашга ёрдамлашмоқда. Яқинда трестнинг рассомлари ходимлар малакасини ошириш курсларининг биносини эстетик жиҳозлаш ишларини ниҳоясига етказишди. Эндиликда улар «Узводоканал» ишлаб чиқариш бирлашмасининг буюртмасини тайёрлашмоқда.

● ТОШКЕНТ — ЖАҲОНГА

ЭКСПОРТ БОШЛАНДИ

Ўзбекистон халқ амалий санъати буюмларн ишлаб чиқариш бошқармасининг корхоналари нафис буюмларни мамлакатимизнинг турли ўлкаларига ва жаҳоннинг бир неча мамлакатларига юборишга киришдилар.

Англия мамлакати республикамизда тайёрланаётган чўғдек товланувчи сопол буюмлардан 1320 донаси учун буюртма берган эди. Экспорт маҳсулотларини Риштондаги керамика заводи тайёрлашга киришди.

Бундан ташқари Чехословакия савдо ташкилотлари ҳам сопол буюмлардан ўн минг донасини сотиб оладиган бўлди.

Бошқарма Ўзбекистонда ишлаб чиқарилаётган нафис ва бежирим буюмларни турли мамлакатларга кўплаб экспорт қилиш билан бирга уларни халқаро кўргазмаларда намойиш этишга ҳам алоҳида эътибор бермоқда. Ана шу мақсадда Испаниянинг пойтахти Мадрид шаҳрида намойиш этилаётган Ўзбекистон халқ амалий санъати буюмлари виставкаси бунга мисол бўла олади. Кўргазмадан Тошкент, Самарқанд, Бухоро, Марғилон, Хива ва бошқа шаҳарлардаги кўпгина корхоналарнинг буюмлари ўрин олган.

● ТОШКЕНТ — МАМЛАКАТГА

ОЛМАОТА БУЮРТМАСИ

«Гипрониполиграф» институти Тошкент филиалининг Я. Нильсен ва А. Скосирев бошчилик қилаётган группаларнинг ходимлари Олмаота шаҳридаги Абай проспектида қад кўтарадиган Қозоғистон республика китоб нашриётлари ишлаб чиқариш корпусининг лойиҳасини ишлаб чиқишди.

Лойиҳачиларнинг берган фикрлари ва тавсияномаларига биноан у ерда ягона конструкция бўйича олти қаватли бино қад кўтаради. Бинонинг ички ва ташқи томонларини безашда замонавий қурилиш материалларидан кенг фойдаланилади. Ишлаб чиқариш корпусида ходимларнинг ишлаши учун ҳамма шароитлар етарли яратилади.

Бинонинг биринчи қаватида 150 ўринли овқатланиш зали бўлган ошхона, буфет, фотолаборатория, нашриётлар архиви, мўътадиллаш камераси, қўшимча хоналар жойлашади. Бинонинг қолган юқори қаватларида эса қардош ўлканинг «Мектеб», «Қайнар», «Қозоғистон», «Жазушчи», «Акбидий», «Жалин» ва «Қозоқ Совет энциклопедияси» нашриётлари жойлашади.

● КИМ БЎЛСАМ ЭКАН?

БИЛИМ ЮРТИ ҲАЁТИ

63-шаҳар ўрта ҳунар-техника билим юртида ёшларнинг касб танлаши бўйича намунали кабинет очилди.

Билим юртининг ўқувчилари кучи билан безатилган ана шу кенг хонада бўлғуси қурувчиларнинг таълими бўйича техника воситалари, автомашиналар, тракторлар, самолётлар, миноралн кранлар, дастгоҳлар ва электр моторларнинг макетлари ва моделлари жойлашган. Бу экспонатларни бу йилги битирувчилар меҳнат дарсларида ўзлари тайёрлашган. Бундан ташқари кўпгина аълочи ўқувчиларнинг — ҳозирги пайтда ишлаб чиқариш илғорларининг фотосуратлари, билим юртининг ҳаёти ҳақида ҳикоя қилувчи лавҳалар ўрин олган.

Билим юртига экскурсияга келган мактабларнинг ўқувчилари ана шу кабинетнинг экспонатлари ёрдамида ўзлари танлаган касбнинг самаралари билан яқиндан танишадилар. Бўлғуси дуралгор, бўёкчи, электр газ пайвандловчи, ганч ўймакори келгусида қандай билим эгаллаши ва ҳунар ўрганиши ҳақида эркин тасаввур ҳосил қилади.

ЮКСАК МАРРАЛАР САРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР МЕБЕЛЬ САНОАТИ МИНИСТРЛИГИГА ҚАРАШЛИ «ТОШКЕНТ» МЕБЕЛЬ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ КОЛЛЕКТИВИНИНГ 1980 ЙИЛГИ

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

«Тошкент» мебель ишлаб чиқариш бирлашмасининг меҳнаткашлари КПСС XXV съездининг қарорларини қатъият билан амалга оширмоқдалар. 1979 йилда планлан ташқари 1,7 миллион сўмлик халқ истеъмоли моллари реализация қилинди. Ишлаб чиқариш ҳажми 9,8 процент, меҳнат унумдорлиги 12,7 процент ўсди. 15 хил буюм давлат Сифат белгиси билан чиқарилмоқда. Ўнинчи беш йилликнинг тўрт йили мобайнида мебель ишлаб чиқариш ҳажми 1,8 баравар кўпайди.

Бирлашма коллективи КПСС Марказий Комитети 1979 йил ноябрь Пленуми қарорларига, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг шу Пленумда сўзлаган нутқидаги йўл-йўриқларга амал қилиб, иш сифати ва самарадорлигини оширишга, ҳар бир цехда, ҳар бир бригадада уюшқоқлик ва интизомни мустаҳкамлашга, кадрларнинг топширилган иш учун шахсий жавобгарлигини кучайтиришга эътиборни қаратди.

Бирлашма ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари «Қолоқларсиз ишлаймиз» шиори остида беш йиллик топшириқларини муваффақиятли адо этиш учун мусобақани кенг авж олдириб ва В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаб, маҳсулот реализация қилиш юзасидан йиллик топшириқни 25 декабргача бажариш ва планлан ташқари 800 минг сўмлик халқ истеъмоли моллари реализация қилиш мажбуриятини олдилар.

Янги техникани жорий этиш, меҳнатни ташкил этиш ва бошқаришни такомиллаштириш ҳисобига меҳнат унумдорлигини 7,3 процент ўстириш таъминланади, маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмининг бутун ўсишига меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан эришилади. Давлат Сифат белгиси билан ишлаб чиқариладиган буюмлар салмоғи маҳсулот умумий ҳажмининг 13,5 процентигача етказилади.

Фан-техника тараққиёти тадбирлари муддатидан илгари амалга оширилади, шчитли деталлар бичишда формат-бичиш агрегати, шчитларни фанер билан қоплаш, мебелларнинг қирраларини шлифовка қилиш линиялари, бошқа серунум ускуналар жорий этилади ва шунинг ҳисобига мебель ишлаб чиқариш 500 минг сўмлик кўпайтирилади. Рационализаторлик таклифларини жорий этишдан 80 минг сўмлик иқтисодий самара олинади. Бу йил 550 тонна шартли ёқилғи, 480 минг киловатт-соат электр энергия, 52 минг сўмлик хом ашё ва материал тежаб қолинади.

Социалистик мажбурият бирлашма партия-хўжалик активининг йиғилишида муҳокама этилиб, қабул қилинган.

РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИ

Чилонзор район партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Унда ташкилий масала кўрилди. В. А. Юханова бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан Чилонзор район партия комитетининг секретари ва бюро аъзоси вазифаларидан озод қилинди. Н. В. Базилевская район партия комитетининг секретари ва бюро аъзоси қилиб сайланди.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетида

ХЎЖАСИЗЛИККА БАРҲАМ БЕРАЙЛИК

Шаҳар штабининг навбатдаги мажлисида Чилонзор район ижроия комитети раиси А. М. Карасеванинг район хўжаликлари объектларини ёнилғи ва энергия билан пухта ва изчил таъминлаш бўйича олиб борилаётган ишлар ҳақидаги ҳисоботи тингланди. Районда бу ишлар оғишмай, изчиллик билан олиб борилмоқда, вужудга келган муаммолар оперативлик билан амалий равишда ҳал этилмоқда.

Район ижроия комитети шу кунгача турар жой ташкилотлари, корхона ва муассасалар раҳбарларининг ҳисоботларини тинглади, улар энергия ресурсларини иқтисод қилиш соҳасида қандай чоралар кўрилаётганлиги ҳақида атрофлича ахборот бердилар, камчиликлар ўз вақтида тузатилмоқда.

Бу вақтнинг ўзида Чилонзор районида 20 минг метрга яқин кварталлараро иссиқлик тармоқлари, Дўмбробод массивидаги магистрал қувур ремонтдан чиқарилди, 1, 2, 5, 6, 8, 9, 18-кварталлардаги эски қувурлар янгиланди. Иссиқлик тармоқларининг энг юқори ҳарорат ва босимда ишлаши ўз вақтида синовдан ўтказилди. Шаҳар штаби айрим район хўжаликларининг қишга тайёргарликда йўл қўйилган камчиликларини кўрсатиб, уларни қисқа муддатларда тузатишни таклиф этди.

Штаб мажлисида шунингдек «Главташкентстрой»га қарашли турар жой биноларида иссиқликни тежаш масаласи ҳам кўриб чиқилди. Умуман бошқармада аҳвол яхши. Уйлар ўз вақтида капитал ва жорий ремонтдан чиқарилди, иссиқлик системалари кўрикдан ўтказилди. Лекин айрим уйларнинг эшиклари бузилган, яхши ёпилмайди, ертўлалар очилиб ётибди.

Штаб шунингдек «Средазкабель» бирлашмасининг ёнилғи-энергетика ресурсларини иқтисод қилиш соҳасидаги ишларини кўриб чиқди. Бу соҳада корхонада кўп иш қилинган. Белгиланган тадбирларнинг амалга оширилиши натижасида маҳсулот бирлигига энергетика ресурслари сарфининг солиштирма нормаси бир мунча камайди. Шу билан бирга ёнилғи ва электр энергиясига хўжасизларча муносабатда бўлиш ҳоллари учраб турибди.

Шаҳар штаби барча корхона ва ташкилотларга ёнилғи-энергетика ресурсларини тежабтергаб сарфлашга доир зарур чоралар кўришни таклиф этди.

Штаб мажлисида шаҳар партия комитетининг секретари Б. Ғ. Халилов иштирок этди.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

● 28 январь куни Новолипецк сайлов округи сайловчиларининг РСФСР Олий Совети депутатлигига номзод, КПСС Марказий Комитетининг секретари Владимир Иванович Долгих билан учрашуви бўлди. Йиғилиш аҳли самимий кутиб олган В. И. Долгих нутқ сўзлади. У ўзини РСФСР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатган коллективларга сидқидилдан миннатдорчилик изҳор этиб, бутун кучимни коммунистик қурилиш ишига бағишлайман, деб ваъда берди.

● Ўртоқ Гурий Иванович Марчукни СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ҳамда СССР Фан ва техника давлат комитетининг раиси қилиб тайинлаш тўғрисида СССР Олий Совети Президиумининг Фармони эълон қилинган.

● УМРИ БОҚИЙ ДЎСТЛИК

КЎРГАЗМА ЖЎНАТИЛДИ

БУГУН

республика кўргазмалар ва панорамалар дирекцияси Москвага Ўзбекистон рассомлари ва халқ усталарининг асарларини юборди.

«Ўзбекистон халқ амалий санъати ва графикаси» деб аталган кўргазма, Ҳиндистоннинг СССРдаги элчихонасида очилади. Кўргазмадан Ўзбекистон ССР халқ рассоми Қутлуғ Башаровнинг «Ўзбек миллий ўйинлари» график асарлар туркуми, халқ усталари М. Туропов ва М. Раҳимовнинг лаган, кўзача, вазалари жой олади.

ШАРҲЧИ САТРЛАРИ

СОХТА ВА РЕАЛ ТАҲДИД

АҚШ конгресси одатдагидек рождество ва янги йил муносабати билан дам олгандан кейин яна ўз ишини бошлаб юборди. Қўшма Штатлар олий қонун чиқарувчи мажлисининг навбатдаги мана шу сессияси антисовет васваса, атайлаб бўрттирилаётган милитаристик шовқин-сурон вазиятида ўтаётганлиги билан характерлидир. Ҳукумат январь ойининг охирларида навбатдаги молия йили бюджетининг лойиҳасини конгрессга тақдим этади, деб кутмоқдалар. Маъмурият «совет хавфи» деган баҳона билан конгресс аъзоларидан ҳарбий мақсадлар учун 158 миллиард доллардан кўпроқ ёки шу йилги бюджет даражасидан 5 процент ортиқ миқдорда маблағ ажратилишини сўрайди, деб тахмин қилмоқдалар. Аммо Пентагон учун бу ҳам камлик қилмоқда. У ҳарбий чиқимларни 10 процент кўпайтиришни талаб этмоқда.

Америка обзорчиларининг фикрича, конгресс ҳарбий ишлар билан шу қадар машғул бўладики, ҳақиқатда жуда кескин ички муаммоларни муҳокама қилиш учун вақт ҳам қолмайди. Бундай проблемалар эса тоғ-тоғ бўлиб ётибди. Иқтисодий тушкунлик шулар жумласидандир. Ўтган йили савдо-сотиқ конъюктураси гоҳ ўсиб, гоҳ пасайиб турди: ялпи миллий маҳсулот баъзи кварталларда секин ўсиб, баъзи кварталларда ғоят камайиб кетди. Бу йилги ялпи миллий маҳсулот яна пастлаб кетади, деб кутмоқдалар. Америкадаги кўпгина экономистлар тушкинлик ҳозироқ бошланганлигига амин бўлмоқдалар. Бунинг натижасида ишсизлик яна кўпаяди. Ҳозир ҳатто расмий маълумотларга қараганда, 6 миллиондан кўпроқ ишсиз бор. Инфляция мисли кўрилмаган даражада авж олиб, пулнинг қадрсизланиши ҳар йили 13 процентдан ошмоқда.

Шаҳарлар танглиги ой сайин кескинлашиб бормоқда. Маблағ етишмаётганлиги сабабли мактаблар, коммунал эҳтиёжлар учун бюджетдан ажратиладиган маблағ тобора камайтирилмоқда.

Кескин ижтимоий-иқтисодий проблемаларни ҳал этиш учун АҚШ ҳукуматининг пули қолмаяпти. Чунки маблағлар ҳарбий-саноат комплексининг талаби билан жуда катта ҳарбий машинани кучайтириш учун сарфланмоқда. 1979 йилнинг сўнгги уч ойи мобайнидагина АҚШ ҳукуматининг ҳарбий харажатлари ўтган кварталдаги 3 миллиард доллардан 5,6 миллиард долларга етди.

Шундай бир вазиятда Вашингтон «совет хавфи» деган афсонани кучайтириб реал ижтимоий-иқтисодий хавфларни атайлаб четлаб ўтмоқчи бўлаётганлиги равшан. Бу эса бекордан-бекорга қилинаётгани йўқ. Картер маъмурияти сайловолди мулоҳазаларига амал қилиб, ҳал этилиши мумкин бўлмаган ички муаммолардан эътиборни четга тортиш мақсадида атайлаб вужудга келтирилаётган ташқи сиёсий проблемаларни очиқдан-очиқ рўкач қилмоқда.

И. АБЛАМОВ,
ТАСС шарҳловчиси.

• Партия турмуши: сиёсий маориф шахобчаларида

БОШ ЙЎНАЛИШДА

Партия ўқуви ва иқтисодий таълим шахобчаларида ўтказилаётган машғулотларнинг асосий мазмунини КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1979 йил) Пленуми қарорлари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг ана шу Пленумда сўзлаган нутқи, СССР Олий Совети II сессиясининг материаллари, партия ва ҳукуматимизнинг бошқа муҳим ҳужжатлари ташкил этмоқда. Корхона ва ташкилотларнинг партия комитетлари қошидаги сиёсий маориф кабинетлари ана шу бош йўналишдаги ишларни қизғин олиб боришяпти. Улар асосий эътиборни КПСС XXV съезди қарорларини муваффақиятли бажариш, В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги кунини муносиб кутиб олиш учун курашга коллективни сафарбар этишга қаратмоқдалар. Қуйида корхоналар партия кабинетлари мудирлари ана шу йўналишда олиб борилаётган ишлар ҳақида ҳикоя қилишади.

ЛЕНИНЧА ИШЛАШ ЙИЛИДА

Н. КАМЕРНАЯ,

«Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмаси партия кабинетининг мудири.

— Бирлашмамизда янги ўқув йилида ўрта ва олий звеноларда машғулотлар мароқли олиб боряпти. Ўрта звено тингловчилари марксизм-ленинизм асослари мактабларида таълим олмоқдалар. Бунда коммунист, инженер-конструктор Валерий Павлович Приходько, асбобсозлик бўлимининг бошлиғи Николай Петрович Мироненков, бош энергетик Борис Ильич Ким сингари моҳир пропагандистлар ўтилаётган мавзуни шу куннинг долзарб вазифалари билан пухта боғлаб олиб бормоқдалар.

Иқтисодий таълимнинг 33 та мактабида эса КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1979 йил) Пленуми қўйган вазифалар асосида қўшимча машғулотлар ўтказилди. Уларда 1980 йилни зарбдорона, ленинчасига ишлаш йилига айлантириш вазифаси машғулотлар руҳига чуқур сингдирилди. Уларда илғорлар тажрибасини кенг ёйиш, ижодий ташаббускорликни авж олдиришга муҳим аҳамият беряпти. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Планлаштиришни яхшилаш, хўжалик механизмининг ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини оширишга таъсирини кучайтириш тўғрисида»ги қарори асосида тингловчилардан Любовь Третьяк, Ольга Козлова ва бошқалар машғулотларда қимматли таклифларни ўртага ташлашди.

ДИҚҚАТ МАРКАЗИДА

Н. БОРИСОВА,

трактор заводи партия кабинетининг мудири.

— КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарори, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XIII пленуми қарорларини амалга ошириш, партия XXVI съездини муносиб кутиб олишга коммунистларни, бутун коллективни сафарбар этиш партия кабинетининг диққат марказида турибди.

Партия кабинети пропагандистларнинг составини яхшилаш, уларнинг назарий тайёргарлигини ошириш юзасидан кўпгина ишлар қилди. Корхонамизда партия ўқуви шахобчаларининг 45 мактаби муваффақиятли ишлаб турибди. Уларда машғулотлар олиб бораётган пропагандистлар, шунингдек тингловчилар зарур ўқув планлари ва программалари билан дарсликлар, ўқишнинг кўргазмали ва техника воситалари билан таъминланганлар.

Биз пропагандистларнинг машғулотларни жонли ва мароқли ўтказишлари учун ҳамиша амалий ёрдам кўрсатишга интиляпмиз. Якка ва группа таркибидаги консультациялар ўтказяпмиз. Пропагандистларнинг семинари мунтазам ўтказиляпти. 3-цех бошлиғининг ўринбосари В. Будинин, А. Шпаков, Лидия Никифоровна Ображенина сингари ўнлаб пропагандистлар коллективни беш йилликнинг якунловчи йили режаларини муддатидан илгари бажариш, иш самарадорлиги ва сифатини ошириш учун курашни кучайтиришга ўз оташин сўзлари билан руҳлантирмоқдалар.

ШОНЛИ САНАГА БАҒИШЛАБ

М. СПИРИН,

«Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмаси партия кабинетининг мудири.

— Янги ўқув йили доҳиймиз Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 110 йиллигига тайёргарлик кўриш даврига тўғри келди. Шунинг учун ҳам барча машғулотларда тингловчиларни энг аввало доҳиймиз В. И. Лениннинг ҳаёти ва фаолияти мисолида тарбиялаш, доҳийнинг ғоялари ва васиятлари қандай амалга оширилганлиги тўғрисида ёрқин фактлар асосида ҳикоя қилиш муҳим ўрин тутмоқда.

Ўқув йили бошланишидаёқ партия ва комсомол ўқуви, иқтисодий таълимнинг барча формаларида «Ленинизм — давримизнинг революцион байроғи» мавзуи зўр қизиқиш билан ўрганилди. Шундан буён ҳар бир машғулотда В. И. Ленин асарларини, ленинизмнинг энг муҳим масалаларини ўрганишга алоҳида аҳамият беряпти. Машғулотларга партия ва меҳнат ветеранларини таклиф этиш анъана бўлиб қолди. Масалан, прокат цехининг бошлиғи, моҳир пропагандист Юрий Иванович Ильичев олиб бораётган машғулотларда 1918 йилдан буён КПСС аъзоси К. Сафонов ва бошқалар қатнашишди.

Тажрибали пропагандистлардан Александр Дергачев, Николай Нестеровлар ҳар бир машғулотда доҳиймизнинг жонли сўзи ёзилган магнит лентaларидан, турли фильмоскоплардан моҳирона фойдаланишяпти.

З. Насриддинхўжаев назарий семинар машғулотларини мароқли ўтказяпти. Коммунистлар ва партиясиз активлар В. И. Лениннинг бой маънавий меросини чуқур ва атрофлича ўрганмоқдалар.

Марксизм-ленинизм асосларининг 31 мактаби, 6 назарий семинар ва 1 та бошланғич сиёсий мактаб тингловчилари дунёни ўзгартирувчи буюк таълимот — ленинизмнинг ҳаётий масалаларини пухта ўрганишмоқда.

• В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги шарафига

ИЛҒОРЛАР АҲДИ

— Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг «Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги тўғрисида»ги қарори ишчиларимиз, инженер-техник ходимлар ва хизматчиларимизнинг ғайратларига-ғайрат қўшиб юборди, — деди биз билан суҳбатда Ўзбекистон карлар жамиятига қарашли 1-ўқув-ишлаб чиқариш корхонасининг директори А. Ваҳобов. — Қарорни ўрганишга бағишланган йиғилишларда 207 ишчи шахсий беш йиллик планларини В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги нишонланадиган кунгача бажариш мажбуриятини олдилар.

КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1979 йил) Пленуми қарорларини жанговар программа сифатида қабул қилган коллектив Л. И. Брежневнинг «80-йилни ўнинчи зарбдорона меҳнат қилиш йилига айлантирайлик», деган даъватига жавобан ўнинчи беш йиллик планни 1 июлгача бажариш, беш йиллик пландан ташқари камида бир миллион сўмлик маҳсулот реализация қилиш мажбуриятини олди.

Беш йилликнинг охирги, якунловчи йили плани эса 27 декабргача бажарилади.

Беш йиллик шахсий планларини бажариб, шу кунларда 1983 — 1984 йиллар ҳисобига маҳсулот топшираётган мебель цехининг дурадгори В. Шарофхўжаев, тўқув цехининг тўқувчиси, мураббий Г. Иноғомова, тикув цехининг ишчиси Л. Бурчкина, Р. Куприева ва Федосеевалар сингари 12 ишчи СССР Конституциясининг уч йиллигини икки беш йиллик планларини бажариш билан кутиб олажакларини изҳор этишди.

Беш йилликнинг тўртинчи йили давомида республикадаги турдош корхоналар коллективлари ўртасидаги беллашувда ҳамиша пешқадам бўлиб, номлари «Ҳурмат тахтаси»дан тушмаган коллектив аъзолари йилни яхши якунлашди. 4386,0 минг сўмлик маҳсулот реализация қилиб, планни 105,2 процент адо этишди.

Планда кўзда тутилганидан 60 минг сўм кўп фойда кўрилди. Меҳнат унумдорлиги 1978 йилдагидан 0,9 процентга ўсди.

Янги йилнинг дастлабки кунлариданоқ зарбдор меҳнат вахтасида туриб меҳнат қилаётган коллектив маҳаллий Советларга бўлажак сайловларни намунали ишлаб, олий навли маҳсулот ишлаб чиқариш билан нишонлашга қарор беришган.

Т. НАЖМИЙ,

«Тошкент оқшоми»нинг жамоатчи мухбири.

• Халқ номзодлари

Коллектив фахри

Яқинда радиодан Саодат Тоҳировани Ўзбекистон ССР Олий Советига депутатликка номзод қилиб кўрсатилганлиги тўғрисидаги хабарни эшитдим-у қувониб кетдим. Бу қувончли хабар мени Тошкент бадиий буюмлар фабрикаси томон йўллади. Кираверишдаги «Ҳурмат тахтаси»га кўзим тушди. Унда фабриканинг ўндан ортиқ илғор чеварлари қаторида Саодат Тоҳированинг ҳам портрети қўйилган.

— Палак, чойшаб, сўзаналарнинг ўнлаб нусхасини яратган Саодатхон Тоҳировани фабрикамиз меҳнаткашлари Ўзбекистон ССР Олий Советига депутатликка номзод қилиб кўрсатдилар, — дейди фабрика директори Ёқутхон Акбарова. — ветеран ишчи ўнлаб шогирдларнинг устози, актив жамоатчи, фабрикамиз шуҳратини ошираётган қўли гул чевардардан.

— Қани энди, ҳамма ҳам Саодат опамга ўхшаб ўз касбига шундай меҳр қўйса, — дея Ёқутхон опанинг сўзларини қувватлади партия ташкилотининг секретари Насиба Убайдуллаева, фабрикамиз шуҳрати яна ҳам юксакларга кўтарилар эди.

С. Тоҳирова бошчилик қилаётган попоп цехи бинонинг учинчи қаватига жойлашган. Икки юздан ортиқ машина бир маромда ишламоқда, уларда қиз-жувонлар меҳр билан ранго-ранг сўзаналарга гуллар туширишмоқда.

— Табриклаймиз, Саодатхон.

— Раҳмат!

Цех оралаб борар эканмиз, чевар қизлар кўзлари бахти кулган устозлари Саодатхонда, гўё улар ҳам чин юракдан табриклаётгандек. Смена тугаб, чеварлар ўрнини бошқалари эгаллашди. Яна машиналар гуриллай бошлади. Сменани фабрикада 30 йилдан буён ишлаб келаётган устозлардан бири — кекса коммунист Ҳамида Шоюнусова қабул қилиб олди.

Номзоднинг тажрибаи ҳоли фабрика билан чамбарчас боғланган. Биз Саодатнинг кейинги ўн йиллик фаолияти ҳақида тўхталамиз. У В. И. Ленин таваллудининг 100 йиллигига атаб сўзана, яна йигирмага яқин турли хил палак, чойшаблар тикди. Бу ишларни бажаришда шогирдларидан Маъмура Мирзаева, Дилбар Ёқубова, Маъмура Пўлатова, Мунаввар Омоноваларнинг ҳиссаси бор. Бу чеварлар ҳозир 1982 йил ҳисобига маҳсулот тайёрлашмоқда. 25 йиллик меҳнат фаолиятида 22 та янги нусха тайёрлади. Ҳаммаси комиссия кўригидан яхши ўтди. Ўнга яқин нусхаларга Давлат сифат белгиси берилди. Улуғ доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигига яна ўн беш қизга касб ўргатяпти.

— Ҳозир қандай буюртма тайёрлаяпсиз, — сўрадим унинг ёнида турган нақш чизилган гунафша ранг духобага кўзим тушиб.

Юрий Гагариннинг космосга парвозининг йигирма йиллиги муносабати билан Москвада алоҳида музей очилар экан. Шунга Ўзбекистон Республикаси номидан совға тайёрланяпти. Бу Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигининг буюртмаси. Уни бир ойда тайёрлашим керак. Нусхаси яна «Саодат» бўлади, — деди кулиб, Саодат Тоҳирова.

Ҳа, В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллик юбилейига атаб тикилган палак янги нусхада эди. Ўртасида доҳий портрети, атрофида кенг пахтазорни эслатувчи гўзал манзара тасвир этилган. Комиссия бу янги нусхадаги совғага унинг ижодкори — «Саодат» деб ном берди.

Хўш, Саодат Тоҳирова қандай қилиб бутун коллективнинг ҳурматига сазовор бўлди? Албатта, бунга тинимсиз изланиш ва ўз касбига ёшликдан меҳр қўйиб, меҳнатга ижодий муносабатда бўлиш туфайли эришди.

Саодат Тошкентнинг Сағбон кўчасидаги заргар Тоҳир аканинг беш қизидан бири. Ўғли Қосимжон Улуғ Ватан урушига кетди-ю, қайтмади. Опа-сингил Раҳима, Санобар, Сабоҳат, Саодат ва Зилоҳатлар ўрта мактабда ўқиш билан бирга Сағбон кўчасидаги попоп артелига кириб ишлай бошладилар. Саодат опаси Сабоҳатдан попоп машинада кашта тикиш сирларини ўргана бошлади. 1951 йилда ўрта мактабни тугатгач, опаси ишлаётган артелга кириб оддий тикувчи бўлиб ишлай бошлади, кейин уни попоп цехига қабул қилишди. Саодат яна ҳам берилиб ишлай бошлади, тиккан кашталари корхона чеварлари ўртасида тарқалди. Ҳатто у яратган сўзаналар виставкаларга юборилди. Орадан уч-тўрт йил ўтгач, фабрика қошидаги комиссия Саодат Тоҳировага мастерлик даражасини берди. Бу даврда попоп цехи алоҳида ажралиб чиқди. Саодат яратган сўзана 1960 йил Москвада СССР Халқ Хўжалиги Ютуқлари Виставкасида кумуш медаль билан тақдирланди. С. Тоҳирова раҳбарлигида яратилган чойшаб, дарпарда, зардевор, палак ва сўзаналар мамлакатимиздан ташқари, жаҳоннинг Бухарест, Измир, Монреаль, Ғарбий Берлин, Теҳронда ташкил этилган Халқаро кўргазмаларида намойиш этилди ва катта эътибор қозонди.

Унинг меҳнатлари партия ва ҳукуматимиз томонидан тақдирланган. С. Тоҳирова кўксини Ленин ордени, «Ҳурмат белгиси» ордени, бир қатор медаль ва нишонлар безаб турибди. Унга «Биринчи даражали наққош уста» номи берилган.

Бадиий буюмлар фабрикасининг кўп минг кишилик чеварлари коллектив фахри бўлган Саодат Тоҳировани 3-Каттабоғ сайлов округидан Ўзбекистон ССР Олий Советига депутатликка номзод қилиб кўрсатди.

Ҳ. ЙЎЛДОШЕВ,

Ўзбекистон ССР халқ маорифи аълочиси.

СУРАТДА: бадиий буюмлар фабрикаси попоп цехининг бошлиғи Саодат Тоҳирова ўзи яратган оригинал нусхадаги сўзана ёнида. Бу сўзана В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиалида сақланмоқда.

• Доимий комиссиялар фаолиятидан

НУҚСОНЛАРГА ЙЎЛ ҚЎЙМАЙЛИК!

Кишилар раҳмат дейишсин

Ўнинчи беш йиллик мобайнида пойтахтнинг Киров районида уй-жой, маданий-маиший ва коммунал бинолари қурилиши кенг миқёсда авж олдириб юборилди. Ана шу уй-жой ҳамда маданий-маиший бинолардан тўғри фойдаланишда, уй-жой коммунал хизматини юксак даражага кўтаришда Советларнинг роли тобора ортиб бормоқда. Бугунги кунда Киров районидаги уй-жой фонди 1971 йилдагига нисбатан қарийб уч баравар кўпайди. Бу даврда еттита янги ЖЭК тузилди ва ҳозир 11 та ЖЭК уй-жой фондидан фойдаланишга бошчилик қилмоқда. Шунингдек, авария-диспетчерлик хизмати ишлаб турибди. Ҳозирги пайтда Киров район Совети ихтиёрида 1090 та уй мавжуд. Жумладан, 563 таси кўп қаватли ва 43 таси тўққиз қаватли уйлар бўлиб, уларнинг ҳаммаси ободонлаштирилган.

Уй-жой майдонини авайлаб асраш ва ундан фойдаланишнинг энг муҳим омилларидан бири — уларни ўз вақтида капитал ва жорий ремонт қилишдан иборатдир. 1979 йилда уй-жойларни жорий ремонт қилишга қарийб бир миллион сўмга яқин маблағ ажратилди.

Булар кишини қувонтиради. Лекин райондаги аҳоли истиқомат қиладиган янги массивлар, кўчалар, уйлар ва хиёбонлар атрофини айланиб чиққан кишининг кўзи қанчалик қувонмасин, уйларни қуриш, йўл, водопровод, газ қувурлари ўтказиш, ободонлаштириш ишларидаги камчиликларни кўриб ранжийсан, киши. Масалан, Аҳмад Дониш кўчасини олиб кўрайлик. Бу кўча Юнусободни Эски шаҳарнинг маркази ҳисобланган Хадра билан боғлайдиган, ям-яшил дарахтлар ва гулларга бурканаётган ажойиб проспектдир. Тўққиз қаватли замонавий уйлар ёнига бориб, уларнинг архитектура қиёфаси нақадар гўзаллигига боқиб тўймайсан. Фойдаланишга топширилган, кишилар истиқомат қилиб турган бу уйларнинг атрофидаги тамомланмаган ободонлаштириш ишларини кўриб эса, дилингиз ранжийди. Атрофтеваракда баҳайбат темир-бетонлар айқаш-уйқаш бўлиб ётибди. Уларни фақат кўтарма кранда олиб кетиш мумкин. Бу ҳақда ҳеч ким ўйламайди. Аслида эса бош пудратчи — «Главташкентстрой»нинг 2-уйсозлик комбинати бу уйлар атрофида тартиб ўрнатиши, ободонлаштириш ишларини ниҳоясига етказиши керак. Улар эса, бепарво юришибди. 164-уй томон қурилган йўлка тамомланмаган. Уй эса 1978 йилда фойдаланишга топширилган.

А. Кашипов бошлиқ «Жилстрой» тресги томонидан бунёд этилаётган «Шодлик» массивини олиб кўрайлик. Бу массивда 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14-уйлар қуриб фойдаланишга топширилган. Доимий депутатлик комиссиясининг аъзолари ўтган йили массивда икки бор текширув ўтказишди. Йилнинг биринчи ярмида бу ерда ободонлаштириш борасида катта ишлар амалга оширилди. Шунга қарамай, баъзи жойларда ирригация тармоқлари қурилиши ниҳоясига етказилмаган. Масалан, 3-уй ёнида ётқизилган йўл плитаси сифатсиз, монтаж ишлари пухта бажарилмаган. Буни кўрган массив аҳолиси қурувчиларга раҳмат дейиш ўрнига дили ранжияпти.

7 ва 11-уй ўртасида йўлка қурилмаган. 8-уй ёнидаги ободонлаштириш ишлари тугалланмаган. Ана шу камчиликларни бартараф этиш юзасидан «Жилстрой»нинг 10- ва 40-қурилиш бошқармалари бошлиқлари билан олиб борилган таҳлил ва суҳбатлар бекорга кетди. Улар ваъда берадилар-у, лекин унинг устидан чиқиш ҳақида ўйлашмайди. Биз, қурувчилар ҳар бир ишни шундай бажарайликки, кишилар дили ранжимасин, балки раҳмат дейишсин.

ЖЭКларга эътирозлар

Район территориясида ўн битта ЖЭК иш олиб бормоқда. Лекин уларнинг ҳаммаси ҳам уй-жой фондидан уларда истиқомат қилувчилар тўғри фойдаланишлари устидан етарли даражада назорат олиб бормаяпти. «Намунали уй» номини олиш учун мусобақа авж олиб бораётган бир пайтда баъзи уйларнинг деворларига қизил бўёқ билан: «Эҳтиёт бўлинг, юқори вольтли кабель ўтказилмоқда — ерни қазий кўрманг!» деб ёзиб қўйилган. Буни тартиб, деб бўладими?! Уйнинг ҳуснига доғ тушириш ўрнига, алоҳида тахтачага шу сўзларни ёзиб, кўзга кўринарли жойга ўрнатиб қўйиш мумкин эди-ку. Уйларда истиқомат қилувчилар уй атрофидаги бўш ерларга гул ва дарахт ўстириб, атрофини ола чалпақдек ўраб олишган. Булар ҳам уйнинг ҳуснини бузмоқда.

Қоронғи тушиши билан массивларни айланадиган бўлсангиз, ҳамма ёқ қоп-қоронғи, кирмоқчи бўлган йўлагингиз ёки квартирангизни топиш амри маҳол. Массивлардаги ҳамма уйлар атрофида тунлари чироқлар ёниб туришини таъминлаш ҳақида ЖЭКлар зудлик билан ишга киришишлари керак. Акс ҳолда, қиш кунлари кишилар ишга боришда ва ишдан қайтишда қоронғида қийналишлари аниқ. Бунинг устига шаҳримиз меҳмонлари олдида бундай манзара ҳосил бўлиши кишини ноқулай аҳволга туширади.

Аҳолига қулайлик яратайлик

Уй-жойларнинг кенг миқёсда, тез суръатлар билан қурилаётгани яхши. Бу уйларда истиқомат қилувчилар учун қулайлик ҳам яратилиши керак. Савдо, маданий-маиший, коммунал-хўжалик биноларининг уй-жой қурилишидан анча орқада қолаётганлигини — аҳоли учун яратилаётган қулайликларни ҳам кетга суриб юборяпти. Бунинг учун Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг капитал қурилиш Бош бошқармаси, район ижроия комитети ана шундай объектлар бунёд этилишини массив қурилиши планига киритишлари ва уларнинг уй-жойлар билан бир вақтда фойдаланишга топширилишини таъминлашга эришишлари керак. Бунинг учун зудлик билан ҳаракат қилиш керак.

Тошкентни коммунистик меҳнат, юксак маданият ва намунали жамоат тартиби ўрнатилган шаҳарга айлантиришда район территориясида жойлашган уйлар ва уларнинг атрофларини тартибли-озода сақлаш ҳар биримизнинг бурчимиздир. Бу ишларни назорат қилиш ва амалга оширишда Киров район Советидаги архитектура ва қурилиш бўйича доимий депутатлик комиссиясининг аъзолари — «Строймеханизация» тресги партия комитетининг секретари Х. Насриддинов, 11-«Висотстрой» тресги сувоқчи-бўёқчилар бригадасининг бошлиғи Н. Д. Дедова, район план комиссиясининг раиси Н. В. Кожевникова каби депутатлар алоҳида жонбозлик кўрсатишяпти.

В. КОЛИБЕРДИН,

11-«Висотстрой» тресги бошқарувчиси, Киров район Совети архитектура ва қурилиш бўйича доимий комиссия раиси.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ЭНЕРГИЯ ТЕЖАЛАДИ

БУДАПЕШТ. Ҳар хил вақт минтақаларида жойлашган Москва билан Будапешт шаҳарлари ўртасида икки соат фарқ бор. Бу фарқ яқинда яна 60 минутга камаяди. Апрель ойининг биринчи якшанба куни роса ярим кечада бутун Венгрияда вақт бир соат илгари сурилади. Мамлакат ёзги вақт ҳисоби системасига ўтади.

Бу эса электр энергиясини анча тежашга имкон беради. Қуёш ёруғидан фойдаланиш муддатини кўпайтириш ҳисобига корхоналарда, муассасалар, кўчаларда электр чироқлари учун энергия сарфи камаяди. Ёзги вақт ҳисоби 28 сентябрда тамом бўлади ва мамлакат яна эски минтақа вақтига қайтади.

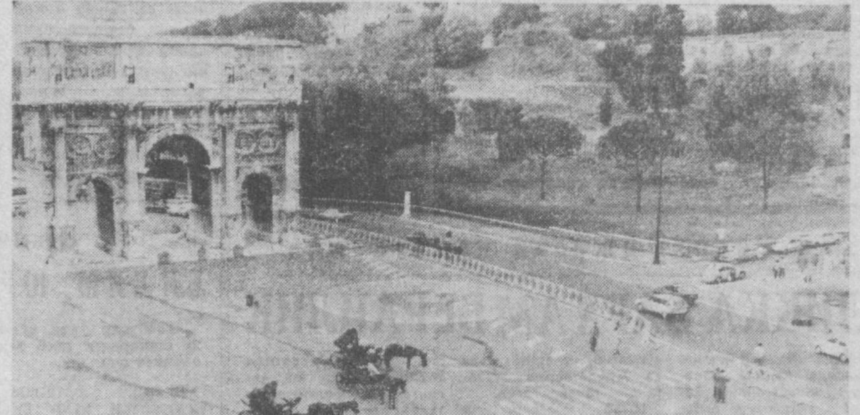

Италиянинг пойтахти Рим жаҳондаги энг қадимий шаҳарлардан бири бўлиб, у бизнинг эрамиздан олдинги 753-йилда ташкил этилган. Шунинг учун ҳам бу шаҳар ўзининг антиқ ёдгорликлари билан жаҳонга машҳурдир.

СУРАТДА: Константин арки. ТАСС фотохроникаси.

ТАЪЛИМ ОЛИШМОҚДА

БУХАРЕСТ. Руминияда қишлоқ хўжалиги меҳнатчиларининг малакасини ошириш агро-зоотехника курсларида машғулотлар бошланди. Кооперативлардан, давлат хўжаликларининг механизаторлари ва ходимларидан 800.000 киши деҳқончилик ва чорвачиликдаги, қишлоқ хўжалиги меҳнатини ташкил этишдаги сўнгги ютуқларни ўзлаштиришга киришдилар. Машғулотларни олий ўқув юртларининг муаллимлари, олимлар, қишлоқ хўжалиги органларининг раҳбарлари ўтказишмоқда.

Руминия телевидениеси ҳар куни курс тингловчилари учун махсус лекциялар бериб турибди.

ҚУТБ ДОИРАСИГА

ПРАГА. «Рекреа» саёҳат бюроси 1980 йил учун Совет Иттифоқига йўлланмалар сотишни бошлаб юборди. Чехословакия меҳнаткашлари «Интурист» таклиф қилган 43 маршрутдан истаганини танлаб олишлари мумкин. Москвага, Ленинград, Киев, Балтика бўйига анъанавий экскурсиялардан ташқари Чехословакия туристлари қутб доираси бўйлаб — Мурманскга боришлари мумкин.

ФАН МУВАФФАҚИЯТЛАРИ — ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

БЕРЛИН. ГДР фанлар академияси томонидан 1980 йил учун мўлжалланган асосий илмий тадқиқотларнинг қарийб 90 процента республика халқ хўжалигини ривожлантириш давлат планида белгиланган вазифаларни бажаришга қаратилган.

ГДР Фанлар академияси ҳақли равишда мамлакат илмий-тадқиқот ишларининг етакчи маркази ҳисобланади. Ўтган йилнинг ўзидагина академия коллективининг микроэлектроника, энергетика, металлургия, медицина соҳасидаги 200 дан ортиқ илмий ечимлари ишлаб чиқаришга жорий этилди.

Ҳозирги вақтда ГДР билан Совет Иттифоқининг 400 га яқин илмий-тадқиқот марказлари ва институтлари дўстона амалий алоқа боғладилар. Бу ҳамкорликнинг самаралари кўриниб турибди. Новополоцк химия комбинатидаги юқори босим методи билан полиэтилен ишлаб чиқарувчи установка, фрейтал металлургия заводидаги плазма печи ва бошқа кўпдан кўп қурилмалар шулар жумласидандир.

ГДР олимлари шу беш йилликнинг якунловчи йилида совет мутахассислари билан биргаликда муҳим халқ хўжалик аҳамиятига молик 40 га яқин мавзуда илмий тадқиқот ишларини олиб бормоқдалар.

ЦЕМЕНТ КЎПАЙМОҚДА

ГАВАНА. Кубани социал-иқтисодий ривожлантириш планида келгуси беш йилликнинг (1981—85 йиллар) охирига бориб, ҳар йили камида 100 минг квартира қуриш мўлжалланмоқда. Шу муносабат билан цемент саноати ходимлари олдида жуда катта вазифалар турибди.

Ҳозирги вақтда республикада қарийб уч миллион тонна цемент ишлаб чиқарилмоқда. Шу тармоқ меҳнаткашлари олдига янги, янада катта вазифалар қўйилган. Келгуси беш йилликда цемент ишлаб чиқаришни 5 миллион тоннага етказиш керак. Бу вазифа шак-шубҳасиз бажарилади. Шу йил Мариелда йилига 1,4 миллион тонна ва Сьенфуэгосда йилига 1,7 миллион тонна цемент ишлаб чиқарадиган заводларнинг ишга туширилиши бунинг учун гаровдир. Бу заводлар энг янги техника билан қуролланган замонавий корхоналар бўлади.

Юксак мажбурият

ПРАГА. Хомутов шаҳрида республикада энг катта трубопрокат заводи коллективи тарихий сана — Совет Армияси томонидан Чехословакия озод этилганлигининг 35 йиллиги шарафига юксак социалистик мажбурият қабул қилди.

Мажбуриятда заводда ядро энергетикаси ва химия саноати эҳтиёжлари учун трубалар тайёрловчи янги қувватларни муддатидан илгари қуриб битказиш назарда тутилган. Ўзининг энг катта буюртмачиси бўлган СССР учунгина шу янги цехларда ғоят пишиқ ва узоқ муддат ишлатиладиган 5 минг тонна шундай трубалар ишлаб чиқаради.

Трубасозлар мажбуриятида Совет буюртмаларини ўз вақтида ва сифатли бажаришга катта эътибор берилган. Завод бу йил СССР учун диаметрли 215 минг тонна труба тайёрлайди. Бу трубалар Ғарбий Сибирь, Ўрта Осиё, СССРнинг Европа қисмидаги янги нефтепроводлар ва газопроводлар қурилишида ишлатилади.

Тошкентдаги офсет-босма фабрикаси коллективи В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун астойдил меҳнат қилмоқда. Ушбу фотолавҳада сиз корхонанинг коммунистик меҳнат бригадаси аъзоси Пўлат Тўранқуловни кўриб турибсиз. Бу илғор печатник мунтазам равишда сифатли маҳсулот тайёрлаб, ўз ҳамкасбларига ўрнак бўляпти. М. Нуриддинов фотоси.

Бугун А. П. Чехов туғилган кунга 120 йил тўлди

СУРАТЛАРДА: Ялтанинг Приморский боғидаги хушманзара бурчаклардан бирида буюк рус ёзувчиси А. П. Чеховга ўрнатилган ҳайкал. Ушбу ҳайкалнинг муаллифи Г. И. Мотовилов; А. П. Чеховнинг уй-музейи.

А. Обуховский фотолари.
ТАСС фотохроникаси.

Тақриз

МУРАККАБ ТАҚДИРЛАР ТАСВИРИ

Кейинги йилларда яратилган «Улуғбек хазинаси», «Диёнат» (О. Ёқубов), «Юлдузли тунлар» (П. Қодиров) каби романлар ўзининг ҳаётийлиги, пухталиги билан олдинга ташланган қадам бўлди. Ўктам Усмоновнинг «Гирдоб» романи ўзининг бир қатор фазилатлари билан кейинги йилларда юзага келган яхши асарлар қаторидан ўрин ола олади.

«Гирдоб»нинг фазилатларидан бири —унда қаҳрамонлар нафас олаётган институтдаги муҳит образининг ҳаётий ва ҳаққоний чизилганлигидир. Албатта, республикамиздаги илмий-текшириш муассасалари орасида ижодий муҳити тоза институтлар оз эмас. Аммо шундай муассасалар ҳам учрайдики, уларда истеъдодли одамларга қобилиятларини ривожлантириш, бирон-бир кашфиёт яратиш учун шароит— муҳит йўқ.

Албатта ҳар бир ташкилотда ҳам унинг ҳавосини бузадиган, ёки софлантирадиган одамлар бўлади. «Гирдоб»да муҳит ҳавосини бузадиганлар — Муҳиддин Жабборович ва Расул Оллоёрович. Улар ўзларининг муомала — муносабатлари, иш юритиш услублари билан шундай муҳит «яратганларки», унда ҳалол, талантли одамлар яшаши, ишлаши, айниқса бирон фойдали иш қилиши қийин. Кимки бу ерда ишлаётган бўлса, қилаётган ишларни бу раҳбарларнинг манфаатларига мослаши лозим. Акс ҳолда турли усуллар ишга солиниб (ижодий шароит яратмай, асосий ишдан чалғитиб, жуда бўлмаса кайфиятини бузиб) ўша одамнинг йўли тўсилади. Романда бу икки шахснинг қилмиш-қидирмишлари, муҳитни бузиб, унинг «шамоли»дан ўз шахсий тегирмонларини айлантириш, обрўларини ошириш учун фойдаланишлари моҳирлик билан кўрсатилган.

Бу типлар 50-йилларнинг айрим салбий қаҳрамонлари каби тўпори, қўпол зотлар эмас. Улар сиртига сув юқтиришмайди. Ўзларини жуда улуғ ишларни бажараётгандай, тоғни талқон қилаётгандай кўрсатишга интилишади.

Истеъдодли, таъсирчан, камсуқум йигит— Азизга худди шу зотлар «яратган» муҳитда ишлашга тўғри келади. У худди шу хил муҳитда ишлаётгани учун ҳам янги нав яратиш жараёнида роса қийналади... Унга на Расул Оллоёрович, на Муҳиддин Жабборович ёрдам беради. Асарда бунинг сабаблари: Расул Оллоёровичнинг бошқа соҳа билан шуғулланиши ва жиддийроқ ёрдам беришга Муҳиддин Жабборовичдан чўчиши, Муҳиддин Жабборовичнинг эса Азизнинг ишидан ҳеч бир натижа чиқмайди, деб ишониши, энг асосийси, Азизнинг кашфиётидан улар шахсан манфаатдор эмасликлари учун ишини орқага чўзаётганлари ишонарли кўрсатилган. Агар ўзлари жиндай манфаатдор бўлишса, бундай одамлар копток орқасидан қувган ўйинчилардай ҳар томонга чопиб қолишади.

Азиз янги кашфиётга домлаларни шерик қилишга рози бўлгандаям шундай бўларди. Уни ҳар замонда — фақат иши тушгандагина қабул қиладиган Расул Оллоёрович ҳар куни соатлаб суҳбатлашади. Буни кўриб ишхонадагиларнинг (ҳатто директор котибасининг ҳам) Азизга муносабати ўзгаради. Расул Оллоёрович ва Муҳиддин Жабборовичлар «биргалашиб» уни Москвага кенгашга юборишади. Шунча йиллардан бери «эсларига келмай» юрган оддийгина ёрдам —Азизга диссертация ёзиш учун шароит яратиб бериш эсларига келади. Бироқ манфаатпарастлик шу даражадаки, катта ташкилотлар аралашиб, улар янги навга шерик бўлаолмай қолганларидан кейин тўнларини тескари кийишади. Аввал, «диссертацияни тезроқ битказинг» деб қисталанг қилиб турган Расул Оллоёрович энди «бу шахсий ишингиз, жамоат ишини ҳам қилиш керак» дейди ва уни сабзавот ковлашга юборади. Ҳатто штат қисқарди деган баҳона билан ишдан ҳайдашмоқчи бўлишади. Азиз ҳам маънавий, ҳам иқтисодий, ҳам оилавий томондан қийин аҳволга тушади. Бу дилгир йигитнинг аҳвол руҳиясини, қийналиб эзилишларини кўриб, кишида уни шу аҳволга солган Расул Оллоёрович, Муҳиддин Жабборовичлар яратган муҳитга кучли нафрат уйғонади.

Романнинг диққатга сазовор фазилатларидан яна бири унда руҳий таҳлилнинг кучлилигидир. Асардаги ҳар бир қаҳрамон ўз руҳий дунёси, ўз характери, фазилат ва нуқсонлари билан ажралиб туради. Айниқса Азиз, Салтанат, Муҳиддин Жабборович, Расул Оллоёрович ва бошқаларнинг руҳий дунёлари анча теран очилган.

Азиз таъсирчан йигит. Атрофида бўлаётган ҳар бир ҳодиса: хотинининг у етмайди, бу етмайди деб ғингшиши ҳам, институтдагиларнинг муомаласи ҳам, барча-барчаси унинг кайфиятига таъсир қилади. Бир томондан институтда иши юришавермаган, иккинчи томондан хотинининг уйдаги ғалвасидан гангиб қолган Азизнинг баъзан ўз кучига, билимига, тажрибасидан бирон-бир натижа чиқишига ишониб-ишонолмай юришлари нақадар табиий ифодаланган: «Кўп қатори тинчгина юраверсам бўлмасмиди? Ўзимга душман орттирмай, ўша Муҳиддин Жабборович айтган жўн мавзуга урунганимдаю, олам гулистон эди. Мана энди азобга қолдим! Салкам беш йил бўляпти... ҳали ҳеч нарсадан дарак йўқ. Боши қаерда, охири қаерда ўзим ҳам билмайман». Азиз баъзан ана шундай изтироб чекади, қийналади, эзилади. Бироқ кўпчилик ҳолларда ҳақиқатнинг кўзига тик қарайди.

Асардаги ҳар бир образ — Азиз ҳам, Муҳиддин Жабборович ҳам, ҳатто Йўлдош ва Салтанат ҳам ўз характер хусусиятларидан келиб чиқиб турли хил хаёлларни бошдан кечирадилар. Ҳаммаси ҳам ҳар хил дақиқаларда ўзларини гоҳ ҳақ, гоҳ ноҳақ деб ўйлашади, ғазабланишади, азият чекишади, суюнишади.

Аммо Муҳиддин Жабборович кўпинча ўзим ҳақман, ҳамма менинг айтганимни қилиши керак, деб ўйлайди. Азизнинг ишидан ҳеч натижа чиқмайди, деб юрган Муҳиддин Жабборович у янги нав яратгандан ва бу навнинг келажагига ишонганидан сўнг уни шунча имконият, шунча шуҳрат эгаси бўлган мен эмас, нега шу тирранча яратди, деб ҳайрон қолади. Ҳайронлик ғайирликка айланади, сўнг бу туйғу ўрнини манфаатпарастлик эгаллайди. Бироқ бу туйғулар шунчаки ўз-ўзидан туғилмайди, ташқи воқеа-ҳодисалар таъсирида юзага келади. Муҳиддин Жабборович Расул Оллоёровичнинг бу навга зимдан шерикчилик қилмоқчи бўлганини сезиб: «Ўшаки, бу ишга кўз олайтирибдими!.. Ваҳоланки, дунёдаги энг катта адолатсизликларнинг бири шу иш бўларди. Эккан ғўзасига электр нурининг таъсирини ўлчаб юравермайдими? Гап шундай экан, мен ҳам бир чеккада қўл қовуштириб турмайман! Ахир янги навнинг мағзи менинг ғўзамдан олинганку? Нима учун мен шерикмасман-да, Ўроқда йўқ, машоқда йўқ одам...»

Шон-шуҳрат, муваффақиятлар меҳнат ва машаққат чеккан одамларга насиб бўладию, манфаатпарастлар унга осонгина юзага келган иш деб қарашади, нега мен шундай ютуқларни қўлга киритмадим, деб ҳайрон бўлишади. Ўзларини ютуқларга эга бўлган киши қилиб кўрсатгилари келиб қолади. Натижада ўзларини муваффақиятли чиққан кашфиётга боғловчи иплар ахтаришади ва топишади. Бу ерда ҳам шундай бўлади. Ҳатто Муҳиддин Жабборович «Ўроқда йўқ, машоқда йўқ» деб ҳисоблаган Расул Оллоёрович ҳам ўзини кашфиёт боғловчи иплар топади. У институтнинг раҳбариман, демак, ҳамма ишнинг бошида турибман, қолаверса мен Азиз Қосимовни Муҳиддин Жабборовичнинг ҳужумларидан асраб қолганман деб ўйлайди. Буларнинг ҳаммаси ниҳоятда реалистик ва ҳаққоний йўсинда акс эттирилган.

Романда иродасизлиги, мол дунёга ўчлиги туфайли бузуқлик кўчасига кирган Салтанатнинг руҳий дунёси ҳам асарнинг ўрталаригача (тўғрироғи, Азиз уйдан чиқиб кетгунча) ишонарли очилган. Айниқса унинг Азизга хиёнат қилгандан кейинги изтироблари ниҳоятда табиий чиққан. Салтанат асли хиёнаткор хотин эмас. Аммо у эрининг чин заҳмат эвазига яшаётганини тушунмайди. Ўзларининг ҳеч бири икки бўлмаётганидан, бошқалардай еб, бошқалардай кийинмаётганидан сиқилади. Шу орада устакор Йўлдош йўлиқади ва хиёнат кўчасига киради.

Хиёнатнинг умри қисқа. Салтанат ифлослик кўчасига киради-ю, охири ўзи-ўзини фош этади. Шу момент Ўктам Усмонов томонидан ниҳоятда ҳаққоний ифодаланган. «Азиз жон ҳолатда уйга кириб, эшикни беркитиши ҳамоно Салтанат унинг бўйнидан маҳкам қучоқлаб олди-да, хўнграб йиғлай бошлади. Аслида бу ниҳоятда қўрқиб кетгани туфайли пайдо бўлган шайтонлаш эди... У, Азиз бўйнини бўшатаман, деса ҳам баттар ёпишар, баттар хўнграб йиғлар; шундоқ даҳлизда турганлари учун ўтган-кетган эшитишидан хижолат чеккан Азиз охири чидолмай уни қаттиқ силтаб ташлади, Салтанат гандираклаб, бориб, деворга суяниб қолди-ю, баттар жазаваси тутиб йиғлай бошлади.

—Нима гап, айтсангчи?! Тинчлик борми ўзи бу ёруғ жаҳонда?!— дея бақирди Азиз ўпкаси тўлиб.

Шунда у етти ухлаб тушида кўрмаган воқеа юз берди: Салтанат бирдан ўзини ерга ташлаб, Азизнинг оёқларини қучоқлаб олди, ёшли кўзлари билан эрига илтижоли боқиб:

— Азиз ака, мени ўлдиринг! Ўлдиринг!—деди елкалари изтиробдан қалқиб.— Мен , нопокни ўлдирсангиз ҳам кам!.. Кам!.. Ўлдир! Ўлдир!..»

Бу ўринда бирон сўзни тушириб қолдирсангиз руҳий ҳолатнинг ҳаётийлигига ҳам путур етади. Азиз каби бироз одамови, аммо ҳалол йигит, Салтанат сингари ўз ҳавойи хаёллари туфайли ифлослик кўчасига кирган аёлнинг бошқача ўй-хаёлларни бошидан кечириши қийин...

Асар охирлаша борган сайин Салтанат кам кўрина бошлайди. Ёзувчи уни айрим эпизодларда тилга олади, бир-икки марта гапиртиради.

Маҳамат чатоқ Азизни ахтариб уйга келганда Салтанат «У киши бизни ташлаб кетдилар» дейди. Сўнг Азиз Расул Оллоёровичнинг даккилари туфайли касалланиб шифохонага тушганда уни кўргани боради. Ўз айбини билган, юзи шувит хотин эрини кўришга шунчаки бораверармикин? Балки бировларнинг қистови билан уни кўришгаям борар. Бироқ шу дақиқаларда қандай ўй-туйғуларни бошидан кечирди? Нега шундай деди? Бу хулосага келгунча неларни ўйлади? Ўқувчини шу саволлар қизиқтиради...

«Гирдоб»нинг қаҳрамонлар руҳиятини теран очилиш билан боғлиқ яна бир фазилати бор. Маълумки унда олимларнинг, фан кишиларининг образлари яратилган. Қолаверса гап асар сюжети қаҳрамонлар тақдири вилтга чидамли пахта навини яратишдек муҳим муаммога бориб боғланади. Фан кишиларининг образларини яратиш, у ёки бу проблема билан машғул олимларнинг руҳий дунёларини ишонарли очиш учун, ёзувчи мазкур соҳа кишилари шуғулланаётган фан билан озми-кўпми таниш бўлиши талаб қилинарди. «Гирдоб»ни ўқиган китобхон, «Тошкент» нави авторларининг ишлари билангина эмас, умуман уруғчилик, хусусан, ғўза уруғчилигининг назарий томонлари билан ҳам жиддий шуғулланганига амин бўлади. Ўша кашфиёт ижодий-илмий фаразлар ва машаққатлар эвазига, ёввойи навни «Ф» навига чатиштириш туфайли юзага келганига ишонади.

Ўктам Усмоновнинг давримиз кишиларининг образини яратишдаги, уларнинг руҳий оламидаги мураккабликларни борлигича очиб беришдаги маҳорати туфайли адабиётимиз яна бир яхши роман билан бойиди.

Ботир НОРБОЕВ,
филология фанлари кандидати.

«Бухородан чиройлироқ шаҳарни кўрмадим»

Бухоро, шубҳасиз, серманзара, боғлари кўп, мевалари сероб, обод ва қадимий шаҳардир».

Ёқут ҲАМАВИЙ.

Тарихдан маълумки, қулларга озод мусулмонларга бериладиган одатдаги исмлар ўрнига қимматбаҳо тош ёки хушбўй моддалар номини қўйиш расм бўлган. Масалан, Зумуррад — «зумрад», Кофур — «камфара» каби. Оқшомхонларга бундан аввалги мақоладан («Тошкент оқшоми»нинг 2 январь, 3-саҳифасига қаранг) таниш бўлиб қолган олим Ҳамавийнинг исми Ёқут — «ёқут» сўзи ҳам унинг болалигидан қул бўлганлигини билдиради. Ёқут кейинроқ ўз исмини товуш жиҳатидан анча ўхшаш бўлган «Ёқуб»га алмаштирмоқчи бўлади, аммо ўз замондошлари орасида ҳам, келгуси авлод ёдида ҳам, фанда ҳам у қуллик лақаби билан машҳур бўлиб қолаверди. Ёқутнинг «Румий» (румлик) деб аталган нисбаси ҳам бўлиб, унинг асли Кичик Осиёдан келиб чиққанлигини билдиради.

Ёқут отасининг ким эканлиги маълум бўлмагани учун у ўз даврининг одати бўйича Ибн Абдуллоҳ (Абдулла ўғли) деб аталган. Ёқутнинг ўзи «Муъжам ал-удабо» номли ўзигача бўлган адиблар ҳақидаги тўла маълумотга эга бўлган қомусий асарида отаси номаълум бўлган тенгқур замондошларидан иккитасини айтиб ўтган. Бирининг номи Абдудур Ёқут ибн Абдуллоҳ Румий; у машҳур шоир ва адиб бўлиб, 1225 йили вафот этган. Иккинчиси Ёқут ибн Абдуллоҳ Румий Мавсил (Ироқ)да туғилиб, адиб ва грамматикгина бўлиб қолмай, машҳур Ибн ал-Баввоба (1022 йилда ўлган) мактабининг хаттотларидан эди. Ёқут у билан 1216 йили Мавсилда учрашган.

Ёқут ёшлигидан бошлаб, ўз хўжайини Асқар ибн Абу Насрнинг савдо соҳасидаги ҳисоб-китоб ишларини бажариб юрди. Хўжайин уни савдо сафарларига ўзи билан тез-тез олиб борар эди. Кейинчалик эса унинг бир ўзини юборадиган бўлди. Сафар қилинадиган жойлардан бири Форс қўлтиғининг араблар «Уммон денгизи» деб аталган қисмида жойлашган Кис (арабчалашган шакли Қайс) халифаликнинг ўша даврдаги халқаро савдо маркази бўлиб, у ерга ҳар турли мамлакат халқлари ва намояндалари келар эди.

«Ёқут бу сафарлардан кўп нарса ўрганди. Биринчидан, савдо ишлари Ёқутни дўстлари билан учрашиб туришини тақозо қилар эди. Иккинчидан, Ёқут китобфурушлар дўконига келиб туриши, китоблар сотиб олиб, мутолаа қилиш ва улардан баъзиларини кўчиришни одат қилган эди. Бу Ёқут билан хўжайини ўртасида келишмовчиликка сабаб бўлди, натижада Ёқут вақтинча ишдан четлатиб қўйилди. Аммо, Ёқут китоб ўқиш ва уни кўчириш —хаттотлик билан шуғулланаверди. Унинг хўжайини Асқар ибн Абу Наср билимдон Ёқутнинг кўмагисиз иши битмагач, яна унга мол ва пул бериб, савдо иши билан сафар қилишни буюрди.

Сайёҳ Ёқут фақат обод шаҳарларга эмас, балки баъзи бир табиий ва ғайритабиий ҳодисалар натижасида хароб бўлган Марв атрофидаги шаҳар ва қишлоқларга ҳам борган ва у ерларни ўрганган. Жумладан, Дандонақон шаҳрига борганлиги ҳақида шундай дейди: «Дандонақон Марв шоҳижон томонда, ундан 10 фарсах[1] масофада қумликда жойлашган бир шаҳар. У ҳозир хароб бўлиб, бир мусофирхона ва битта минораси қолган, холос. Сарахс билан Марв ўртасидаги қолган баъзи белги ва деворларидан кўринадики, у бир шаҳар бўлган-у, қум босиб вайронага айланган ва халқи кўчиб кетган. Мен у ерда бўлганман...».

Ёқут Ўрта Осиё шаҳарларидан Бухоро ҳақида жумладан шундай дейди: «Бухоро — узунлиги 87 ва кенглиги 41 даражага жойлашган Мовароуннаҳрдаги энг катта шаҳарлардан бири. У сомонийлар (875—999) давлатининг маркази эди. Уни нима учун «бухоро» деб айтилиш сабабини тополмадим. Бухоро, шубҳасиз, серманзара, боғлари кўп, мевалари сероб, обод ва қадимий шаҳардир. Мен Бухоронинг меваларини Марв (ораси 12 манзил) ва Хоразм (ораси 15 кунлик йўлдан ошиқроқ)га олиб келганларини кўрганман.

Бухоро билан Самарқанд ораси етти кунлик йўл ёки 37 фарсах. Бу иккаласи оралиғида Суғд мамлакатлари жойлашган. «Китоб ас-сувар» муаллифи, араб астрономи ва географи Абу Зайд ал-Балхий (850—934) шундай дейди: «Қўрғондан ташқариси серманзараликда Бухородан чиройлироқ шаҳарни кўрмадим. Чунки унинг қўрғонидан ташқари чиқишинг билан кўзинг зангори осмонга туташган кўкаламзорга тушади. У ерда осмон кўк гилам устида турган зангори ғалтакка, улар оралиғидаги қасрлар эса осмондаги юлдузларга ўхшайди; экинзорлари ойнадек текис. Бухороликларнинг экинзорлари кўп ва унга тенг келадиган жой Хуросонда ҳам, Мовароуннаҳрда ҳам топилмайди.

Бухоронинг номи Бумижкат бўлиб, у текисликка жойлашган. Унинг ёғочдан зич қилиб солинган бинолари, улар атрофидаги қасрлар, боғлар, дўконлар, йўллар, бир-бирига ёпишган даҳа ва гузарлар ҳажми 12 ва 12 фарсахдан иборат қўрғон ичига олинган. Бу қўрғон ичида тошлоқ, чўл ёки хароба учрамайди. Ёзда ҳам, қишда ҳам аҳоли яшайдиган бу қўрғон ёнида яна бир ва бир фарсах масофали бошқа бир қўрғон бор; унга ёпишган, тўрт томони ўралган яна бир қўрғон бор. Шаҳардан ташқарида аскарлар турадиган жой бўлиб, унинг ўзи бир кичик шаҳарчани ташкил қилади. Бу ерда сомонийлар авлодидан иборат Хуросон валийлари яшайдиган бир қалъа бор. Улар яшайдиган шаҳар ўртасидан Суғд анҳори ўтади. Бу анҳорнинг қуйи оқими бўлиб, шаҳардан чиққандан сўнг тегирмон, экинзор ва далаларга кетади. Ниҳоят бу сув Фирабр яқинида, Байканд рўбарўсидаги «Сом хос» деб аталган сув омборига қуйилади...

Бухороликларнинг пуллари сомонийлар даврида кумуш бўлган, олтиндан эса рўзғор асбобларида фойдаланганлар. Кейинча пуллари темир, жез, қора қўрғошин ва бошқа маъданлардан зарб қилинган бўлиб, номини ал-ғитрифия дейилади. Бу ном Ҳорун ар-Рашид (786—809) давридаги Хуросон амири Ғитриф ибн Ато (792—793)га нисбатан айтилган. Бу пуллар фақат Бухоро ва унинг атрофидаги жойлардагина ўтиб, бошқа жойларда ўтмас эди. Ундан ташқари ал-Мусайябия ва ал-Муҳаммадия номли пуллар бўлиб, булар ислом белгиларидан эди.

Бухородан машҳур табиб Абу Али ибн Сино Бухорий (970—1037) чиққан. У Ҳамадон ҳокими Шамс ад-Давлатга вазир бўлган. Бечора Ибн Сино ўлганига қадар ғамгуссалардан чиқмади ва 1037 йил 5 майда вафот этди».

Ҳ. ҲИКМАТУЛЛАЕВ,
филология фанлари кандидати.

1) Бир фарсах— 6—8 километр.

● МАДАНИЯТ ХРОНИКАСИ

КОМПОЗИТОРЛАР ИЖОДИЙ ҲИСОБОТИ

Тошкент ҳунар-техника билим юртлари маданият уйида Икром Акбаров, Александр Берлин, Владимир Милов, Надим Норхўжаевларнинг янги қўшиқлари янгради. Бу қўшиқларни Ўзбекистон ССР Телевидение ва радио эшиттиришлари давлат комитетининг яккахон хонандалари ва эстрада-симфоник оркестри ижро этдилар.

Республика композиторларининг партия ҳақида, жонажон диёр, тинчлик ҳақидаги янги асарлари Тошкент трактор заводининг цехларида ҳам янгради.

Ўзбекистон композиторларининг В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги шарафига ижодий ҳисоботи планида саноат корхоналарининг бўлажак ишчилари билан, билим юрти ўқитувчилари билан, трактрсозлар билан учрашувлар кўзда тутилган. Шонли санага бағишланган янги асарлар олий ўқув юртларида, кўпгина завод ва фабрикаларнинг цехларида, колхоз клубларида ижро этилади.

(ЎзТАГ).

БУГУНГИ МОСКВА.
СУРАТДА: Пушкин номидаги хиёбонда.

В. Кошевой фотоси, ТАСС фотохроникаси.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ●

● ШАХМАТ

Биринчи лигага йўлланма

Виктор Пашковга биринчи марта шахмат бўйича Тошкент чемпиони унвони берилди. Республика шахмат-шашка клубида ниҳоясига етган шаҳар биринчилигида у 9 имкониятдан 8 очко тўплади. Бу ғалаба туфайли Тошкент метрополитени механиги мастерликка номзод унвонига ҳам эришди. Коэффициентлар жадвалига кўра кумуш ва бронза мукофотлар эгалари ҳам аниқланди. 7,5 тадан очко жамғарган Т. Саляхов билан А. Ташин совриндорлар сафидан ўрин олишди. Ўтган йилги чемпион В. Шелухин бу сафар фақат тўртинчи ўрин билан қаноатланиб қолди.

Ушбу мусобақа шартларига кўра яхши натижаларга эришган олти шахматчи Ўзбекистон чемпионатида (биринчи лига) иштирок этиш ҳуқуқини олдилар. Чемпионат февраль ойининг ўрталарида бошланади. Шу рўйхатга юқорида кўрсатилган спортчилардан ташқари Н. Сербин билан Ю. Багров (улар бешинчи ва олтинчи ўринларни эгаллашган) ҳам киритилган.

(ЎзТАГ)

● ЕНГИЛ АТЛЕТИКА

КУБОК УЧУН КУРАШДА

Ўзбекистонлик тўрт спортчи енгил атлетика бўйича СССР Кубоги мусобақасининг финалида иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритди. Тошкент области вакилларидан Роза Рюмина, Григорий Скориков, Василий Исаев ва тошкентлик Борис Якушев Қарағанда ва Омскда ўтказилган дастлабки мусобақаларда шундай ҳуқуққа сазовор бўлдилар.

Омскдаги мусобақалар чирчиқликлар учун ғалаба келтирди. Снарядни 17 метр 52 сантиметрга иргитган Р. Рюмина ва 18 метр 32 сантиметрга иргитган Г. Скориков ядро улоқтириш бўйича энг яхши натижага эришдилар. Уларнинг ҳамшаҳари В. Исаев уч хатлаб сакрашда 16 метр 05 сантиметр белгига етди. Қарағандада Б. Якушев маҳорат кўрсатди. У 1500 метр масофага югуришда марра иккинчи бўлиб келди.

СССР Кубоги эгалари 2—3 февраль кунлари Вильнюсда ўтадиган мусобақаларда аниқланади.

(ЎзТАГ).

● ИЛМИЙ ҒОЯЛАР ОЛАМИДА

ТУНГУС МЕТЕОРИТИ БИЛАН БИРИНЧИ УЧРАШУВ

1908 йилнинг 30 июнида Сибирь тайгаси устида портлаган жисмнинг моддий таркибидан дарак берувчи нарса ярим асрлик тадқиқотлар мобайнида илк бор топилди. Украина Фанлар академияси минераллар геохимияси ва физикаси институти экспедициясининг қатнашчилари сирли воқеа содир бўлган жойда осмондан тушган олмос-графит ўсимталарини топдилар.

Геохимикларнинг фикрича, бу нарса асримиз бошларида Подкаменная Тунгуска дарёси яқинидаги каттакон ўрмонзор районни ларзага келтирган ғалати «меҳмон»нинг табиатини билишга калит бўлиб хизмат қилиши мумкин.

— Топилган ва одатда ғоят юксак босим шароитларда бунёдга келувчи, қаттиқ ҳолатдаги углерод бу ерда, Ванавара қишлоғи ёнида бундан 70 йил аввал табиий космик жисм портлаганлиги тўғрисидаги хулосани тасдиқлайди, — дейди экспедиция раҳбари О. Алексеева.

Бундан бир неча йил аввал фалокат юз берган жойда 1908 йилги торф қатламидан топилган оғир углерод С—14 киевлик геохимикларни худди шундай тахминга келтирганди. Бу изотоп ҳам космик табиатли бўлиб, ўтмишда юз берган ўша фалокатдан дарак берувчи ҳамма районларда шу йил анчагина топилди.

Олимлар изотоп зарраларининг ёйилиши ва портлаш қувватини назарда тутиб, космик жисмнинг вазни 5 миллион тоннадан ошган деган хулосага келдилар.

В. ЧАМАРА,
ТАСС мухбири.
Киев.

НОТИҚЛИК САНЪАТИ ЛЕКТОРИЙСИ

Киров район партия комитети қошида нотиқлик санъати лекторийси ташкил этилди. Лекторий машғулотларида лекторлар, пропагандистлар, сиёсий ахборотчилар қатнашадилар. Машғулотларда олинган билим уларга лекция пропагандасини янада яхшилашда катта ёрдам беради.

Биринчи машғулотни лекторийнинг илмий раҳбари, фалсафа фанлари доктори С. Д. Свирский олиб борди. Йиғилганлар «Нотиқ ва давр» мавзуидаги лекцияни тинглашди.

Лекторий машғулотлари ҳар ойда бир марта мунтазам ўтказиб борилади.

ТО Справкалар бюроси
ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Д. АКРОМОВА, А. ҲАЛИЛОВ: Янги уйга кўчиб ўтаётган вақтимизда мебелимизнинг катта тош ойнаси синиб қолди. Ана шундай катта размердаги тошойнани қаерга буюртиришимиз мумкин?

Жавоб: Қорасарой кўчасидаги 282-«а» уйда маиший хизмат комбинати жойлашган. Сиз ана шу комбинатга ёки Госпиталь бозоридаги ана шу комбинатнинг филиалига мурожаат қилсангиз буюртмангизни икки ҳафта мобайнида бажариб беришади.

∴ ∴ ∴

А. ВОҲИДОВ: Ўғлимга чана сотиб олмоқчи эдим. Шуни қайси магазиндан ахтарсам бўлади?

Жавоб: «Ташхозкультторг»нинг барча магазинларида чаналар сотилади. Бундан ташқари «Металлобитремонт» комбинатига қарашли шаҳримиздаги барча пунктларда чанғилар сотилмоқда. Ана шундай пунктлардан энг йириги Фарҳод ва Навоий ярмаркасида жойлашган.

∴ ∴ ∴

А. ХАЛИЛОВА: Уйимизда эски пахталар бор эди. Шуни чивитиш учун қаерга мурожаат қилишимиз керак?

Жавоб: «Пахтакор» метростанциясидан 42-автобусга ўтириб, Қорасарой кўчасининг Чуқурсой бекатида тушасиз. Бу ердаги Металист кўчасида пахталарни чивиб берадиган цех жойлашган. Яна шундай цехлардан бири Куйбишев шоссесидаги Зеленая кўчасидаги шаҳар маиший хизмат кўрсатиш бошқармасига қарашли цехда ҳам аҳолига хизмат кўрсатмоқда.

∴ ∴ ∴

М. АЛИМОВ: Яқинда ўғлим опаси олиб берган зонтикни бузиб қўйди. Шуни қаерда тузатса бўлади?

Жавоб: Госпиталь бозори яқинидаги Кафанов кўчасида зонтикларни тузатиб берадиган устахона бор. Бу устахона якшанба кунларидан ташқари ҳар куни эрталаб соат 10 дан кеч соат 6 гача аҳоли хизматида бўлади.

∴ ∴ ∴

Б. АСҚАРОВ, А. МУСТАЕВ ва бошқалар: Йўқолган дипломнинг номери бекор қилингач, унинг эгасига ўша номердаги диплом дубликати бериладими ёки бошқа номердагисими? Шу ҳақда билишни истардим.

Жавоб: Бунда диплом эгасига дубликат деб ёзиб қўйилган янги номердаги диплом нусхаси берилади.

∴ ∴ ∴

М. ЖАЛИЛОВ: Иш жараёни вақтида жароҳатланиб, вақтинчалик меҳнат қобилиятини йўқотган ишчи ва хизматчиларга қанча миқдорда нафақа тўланади?

Жавоб: Иш вақтида жароҳатланган ёки касб касаллигига учраган ишчи ва хизматчиларга вақтинча меҳнат қобилиятини йўқотган вақти учун касаллик варақаси берилиб, уларга иш стажи, касаба союз аъзоси ёки аъзоси эмаслигидан қатъий назар иш ҳақининг 100 процени ҳажмида нафақа тўланади.

∴ ∴ ∴

Н. ҚАЮМОВА: Айтингчи, бизнинг мамлакатимизда болалар учун қанча миқдорда газета ва журналлар чоп этилади?

Жавоб: Мамлакатимизда болалар ва ёшлар учун 166 та газета, 71 та журнал чоп этилади. 60 дан зиёд нашриётлар бир йилда 3 минг турдан ортиқ китобни қариб 5 миллион нусхада нашрдан чиқармоқда.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 29/I да **Флория Тоска,** 30/I да **Анна Каренина.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА— 29/I да **Уйланиш,** 30/I да **Истеҳком.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА— 30/I да **Нурхон.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 29, 31/I да **Можаро** (19.00).

КИНО

29 ЯНВАРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ОМАДИНГИЗНИ БЕРСИН» — **Москва, Лисунов номли.**

«НАЙРАМДАЛ — ДЎСТЛИК» — **Фестиваль.**

«СОҒЛОМ БЎЛИШ САНЪАТИ»- **Қозоғистон.**

«ВОЛГА БЎЙИ»— **Нукус.**

«ҚОР МЎЪЖИЗАСИ» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«МОСКВА КЎЗ ЁШЛАРГА ИШОНМАЙДИ»— **Санъат саройи** (17, 19.45, жавоб берувчи автомат телефон 44-39-51), **Чайка** (18.30, 21.00, жавоб берувчи автомат телефон 77-06-20); **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (18, 20.45); **Нукус** (18.30, 20.45, жавоб берувчи автомат телефон 46-70-69); **Қозоғистон** (жавоб берувчи автомат телефон 35-24-92); **Дружба** (17, 18, 20.30, жавоб берувчи автомат телефон 66-15-75); **Восток** (17, 18, 20, 21.00, жавоб берувчи автомат телефон 91-14-61); **Москва** (17, 20.00, жавоб берувчи автомат телефон 33-05-01).

«ПОЛКОВНИК ЗОРИННИНГ ТАХМИНДАРИ» — **Искра** (18, 19.45, телефон 39-14-59).

30 ЯНВАРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ОМАДИНГИЗНИ БЕРСИН» — **Москва, Лисунов номли.**

«НАЙРАМДАЛ—ДЎСТЛИК» — **Фестиваль.**

«СОҒЛОМ БЎЛИШ САНЪАТИ»— **Қозоғистон.**

«ВОЛГА БЎЙИ»— **Нукус.**

«ҚОР МЎЪЖИЗАСИ» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«МОСКВА КЎЗ ЁШЛАРГА ИШОНМАЙДИ»— **Санъат саройи** (11, 14, 17, 19.45, жавоб берувчи автомат телефон 44-39-51); **Чайка** (11.30, 13.30, 16, 18.30, 21.00, жавоб берувчи автомат телефон 77-06-20); **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (12, 15, 18, 20.45); **Нукус** (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45, жавоб берувчи автомат телефон 46-70-69); **Қозоғистон** (жавоб берувчи автомат телефон 35-24-92);

Ўзбекистон Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

2, 3 февраль соат 19.00 да

ЛИРИК ХОНАНДАЛАР ВА РАҚҚОСАЛАР ДАВРАСИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: Олмахон ҲАЙИТОВА, Қувондиқ ИСКАНДАРОВ, Шариф СУЛТОНОВ, Муътабар ЙЎЛДОШЕВА.

Солистлар: Нуриддин ҲАЙДАРОВ, Султонмурод САМАНДАРОВ, Отамурод ҲОЖИЕВ, Нуржаҳон САТТОРОВА, Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Муҳаббат КУБАНОВА, Ражаб ИСМОИЛОВ, Роза КАРИМОВА.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ.

Программани — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ҒУЛОМ ТОЖИАЪЛОЕВ олиб боради.

БИЛЕТЛАР КОНЦЕРТ ЗАЛИ КАССАСИДА СОАТ 14.00 ДАН СОТИЛАДИ.

Тошкент шаҳар ижроия комитети ҳузуридаги

ТОШКЕНТ ТРАМВАЙ-ТРОЛЛЕЙБУС БОШҚАРМАСИНИНГ 2-ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОСИ

ТРОЛЛЕЙБУС ҲАЙДОВЧИЛАРИНИ ТАЙЁРЛАЙДИГАН **5 ОЙЛИК КУРСЛАРГА**

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ўқиш ўзбек тилида олиб борилади.

Машғулотлар ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда олиб борилади. Стипендия — 60 сўм.

Ўқишга қабул қилинганлар формали кийим-бош (қийматининг 50 проценти тўланади), **трамвай ва троллейбусда бепул юриш ҳуқуқи билан таъминланадилар.**

ЁЛҒИЗЛАРГА ЁТОҚХОНА БЕРИЛАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Чилонзор массиви, Пионерская кўчаси, 4-уй.

НОН НЕЧА ЁШДА?

БУ САВОЛНИ БЕРИШ ЎЗИ ЎРИНЛИМИ ВА УНГА ЖАВОБ ТОПИЛАДИМИ?

Ҳа, топилади, тасдиқлашади олимлар. Ҳозирги замон дон экинларидан буғдой, арпа, жавдар, шоли, маккажўхори бирмунча узоқ тарихга эга. Буғдой экини тош асрининг охирларидаёқ мавжуд эди! Арпа буғдойга қараганда бир мунча кейинроқ Кичик Осиёда экиб ўстирила бошланган. Ундан анча кеч, тахминан эрамизнинг бошларида қорабуғдой экиш билан шуғуллана бошланди.

Кемасозликнинг ривожланиши билан боғлиқ бир пайтда турли мамлакатлар орасидаги алоқалар имконияти ҳам кенгая борди.

Шундай қилиб, Америкадан Европага маккажўхори, картошка, ловия, помидор, гармдори, кунгабоқар ва тамаки кўчиб ўтди.

Шимолий Америкада эса, асосий далачилик экинлари орасида буғдой, сули, арпа, нўхот оддий экинлардан бирига айланиб, улар асосан Россиядан олиб келинди.

ХЎШ, ДАСТУРХОНИМИЗГА НОН ҚАНДАЙ КЕЛИБ ҚОЛДИ?

Дастлаб ғалла сувда олдиндан ивитилиб, тўғридан-тўғри хомлигича истеъмол қилинган. Сўнгра донни туюш бошланган Тош ўғир ихтиро этилгач, инсон таомида чучук кулчалар ҳолидаги пиширилган нон пайдо бўлди. Уни ҳар хил йўллар билан ёпишган: қиздирилган икки ясси тош орасида, доира сопollар орасида ва ҳоказо.

Ачитқили нон тайёрлаш усули дастлаб қадимги Мисрда топилган, деб тахмин қилишади олимлар. Мисрдан бу нон ёпиш усули бошқа мамлакатларга ҳам тарқалган. Нон ўзининг аъло даражада тўйимлилиги, юксак таъм сифатлари, осон тайёрланиши ва арзонлиги билан жаҳоннинг бутун мамлакатларига кенг тарқалган. Нонга бўлган талаб ҳамма ерда ҳам бирдек эмас. Бу—аҳолининг овқатланиш хусусиятлари, кўп асрлик анъаналар, иқтисодий имкониятлар, иқлим шароитлари, меҳнатнинг характери ва бошқа сабабларга кўра изоҳланади.

Нон — оқсил, углеводлар, минерал моддалар, витаминлар ва тўқималар манбаидир. Нонда ўртa ҳисобда 45 процент углеводлар бор. Бир суткада 500 грамм нон истеъмол қилиш билан организмнинг оқсилларга бўлган эҳтиёжини тахминан 1/3 ҳиссага қоплаш мумкин. У фосфор, калий ва бошқа моддаларга жуда бой. Нон жуда тез ҳазм бўлади. Унинг ана шу хусусияти нонни дастурхонимиздаги энг асосий муҳим таомга айлантирган.

«УЗТОРГРЕКЛАМА» ТЕЛЕПРЕССАГЕНТЛИГИ.

ГУРУЧ, ГУРУЧДАН, ГУРУЧ БИЛАН...

ГУРУЧ— ҚАДИМИЙ ДОНЛИ ЭКИН БЎЛИБ, ЖАҲОНДА КЕНГ ТАРҚАЛГАНДИР.

Гуручнинг ватани Ҳиндистон ҳисобланади, у шу мамлакатдан бутун қитъаларга тарқалган. Ҳар бир халқда гуручдан турли хил таомлар тайёрланади. Бизнинг Ўзбекистонда эса энг севимли таом —қўй гўштидан, майиз, саримсоқ, нўхат солиб, токава, беҳили, қовоқ солинган палов ҳисобланади. Бир сўз билан айтганда, гуручсиз палов қилиб бўлмайди. Гуручли таом мазали, тўйимли, калорияли бўлади—чунки гуручнинг таркиби бошқа донли ўсимликларга қараганда углеводга бой.

ГУРУЧДАН ПАЛОВ ВА БОШҚА ХИЛ ТАОМЛАР ТАЙЁРЛАЙДИГАН БИР НЕЧА РЕЦЕПТЛАРНИ ТАВСИЯ ЭТАМИЗ.

МАЙИЗ СОЛИНГАН БУХОРОЧА ПАЛОВ

Гуручни тозалаб, икки соат сувда ивитиб қўйилади. Қозонда мойни тутуни чиққунча қиздирилади, унга ҳалқа шаклида тўғралган пиёз, сомон шаклида тўғралган сабзи солиб 10 — 15 минут қовурилади, кейин уч-тўрт стакан қайноқ сув қуйилиб, яхшилаб ювилган майиз солинади ва 5—7 минут қайнатилади.

Гуруч солингандан кейин унинг устидан 1 см. кўтарилгунча сув қуйилади. Қайнаб гуруч сувни тортгач, қозоннинг усти яхшилаб ёпилади ва палов паст оловда яна 25 минут қайнатилади. Уни сузишда аралаштирилади. Туруп ва анор билан дастурхонга тортилади.

5—6 кишига: 1 кг. гуруч, 150 гр. майиз, 250 грамм ўсимлик ёғи, 2-3 бош пиёз, 400 грамм сабзи. Туз таъбга қараб.

ТУХУМЛИ ПАЛОВ

Ўсимлик мойини яхшилаб қиздирилгач, унда пиёзни қовурилади. Кейин сомон шаклида тўғралган сабзи қўшиб бир неча бор айлантирилади ва сув қуйиб қайнатилади. Доривор солингач, ярим норма туз қўшилади. Сабзи қайнагач, гуруч солинади, кейин сувда қайнатиб пўсти тозаланган тухум қўшилади. Таомни дастурхонга тортишдан олдин тухумни қозондан олиб, майда тўғралади ва паловнинг устига босилади.

Тухумни паловга хомлигича солиб дамлаш ҳам мумкин. Бунинг учун гуруч сувни тортгач, унинг ҳар еридан қошиқ билан тухум учун жой очилади, ҳар бир чуқурчага бир донадан тухумни чақиб қуйилади. Паловнинг устини ёпиб, оловда 20 — 25 минут дам едирилади.

Паловга ҳар қандай салат қўшиб тортиш мумкин.

Бир килограмм гуручга 300 гр. ёғ, 400 гр. сабзи, 4 — 5 бош пиёз, 8 та тухум, зира, қора мурч, Туз таъбга қараб.

ТУРШАҚ СОЛИНГАН ШОВЛА

Сабзини сомон шаклида, пиёзни эса ҳалқа шаклида тўғралади. Улар худди паловдагидек қовурилади. Кейин сув қуйиб қайнатилади. Унга туз, зиравор ва туршак қўшилади. 10 —15 минут қайнагач гуруч ювиб солинади. Агар сув камлик қилса, қайноқ сув қўшиш керак. Шундан кейин ҳамма сув қайнаб битади ва қозонни оловдан олиб, устини ёпиб 10— 15 минут қўйиб қўйилади. Шовлани ликобчаларга сузиб, устидан кўк пиёз сепиб дастурхонга тортилади.

ҚОВОҚЛИ ШИРГУРУЧ

1 кг. қовоқни пўстини тозалаб тўғралади. 1 литр сут қўшиб ярим тайёр бўлгунча қайнатилади. Шундан сўнг қозонга иссиқ сувда ювилган 1 стакан гуруч солиб, туз қўшилади. Қайнаётган таомнинг усти беркитилади. Тайёр бўлгач, сарёғ ва шакар сепиб дастурхонга тортилади.

УЙ БЕКАЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Гуручни ювaётганда сувга 1— 2 ош қошиқда туз қўшилса, гуруч яхши ювилади ва майдаланмайди.

Қолган палов, шовлани иситаётганда майда тўғралган бир бош пиёз қўшиб юборилса, таом янгидек маза беради.

Палов ёғлиқ бўлмасин десангиз, гуруч солишдан олдин қозонга бир нечта картошкани артиб солиш керак.

Қолган паловни иситаётганда унга бир оз қора чой қўшиб юборган маъқул.

ҲУРМАТЛИ ЎРТОҚЛАР!

Ҳамза район озиқ-овқат савдоси бўлимининг ҳамма магазинларида олий, биринчи ва иккинчи нав гуручлар сотувга қўйилган.

ҲАМЗА РАЙПИШЧЕТОРГИ.

ҚАСБГА ЙЎЛ

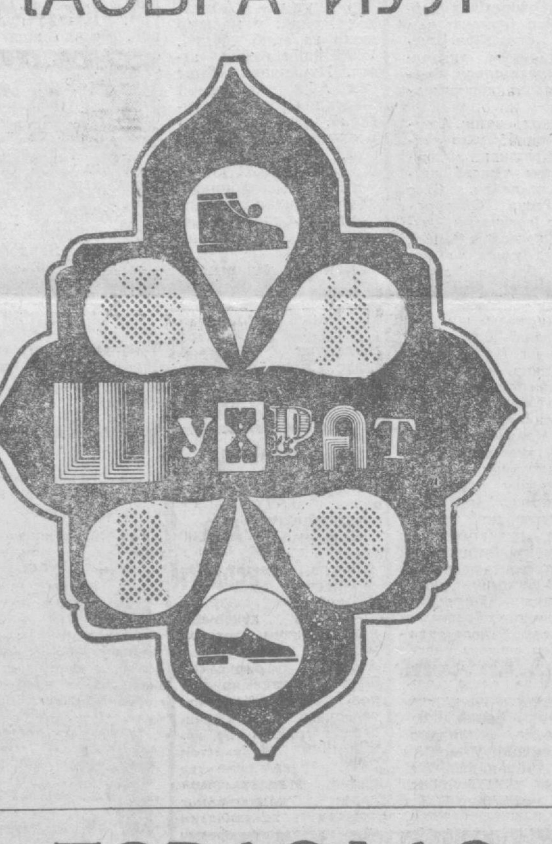

Сотувчи бўлишга аҳд қилган кўпгина қизлар учун бу йўл айни «ШУҲРАТ» мактаб-магазинида бошланади.

«Ш У Ҳ Р А Т» — ПРОФЕССИОНАЛ СОТУВЧИЛАР, КОНТРОЛЁР ВА КАССИРЛАРНИ ТАЙЁРЛАБ ЧИҚАРАДИГАН ЎҚУВ ЮРТИДИР.

Ҳар йили мактаб-магазин 300 га яқин ёш мутахассисни тайёрлаб беради. «ШУҲРАТ»нинг собиқ битирувчилари бугунги кунда йирик савдо корхоналарининг директорлари, ишлаб чиқариш таълими мастерлари бўлиб, улар ёшларга мураббийлик қиладилар.

«ШУҲРАТ» мактаб-магазини —ўқиш магазинда, бевосита пештахта ортида меҳнат практикаси билан қўшиб олиб бориладиган савдо корхонасидир. Назарий курс уч ойга мўлжалланган. Бу вақт ичида ўқувчилар товаршунослик, савдо ҳисоби, совет савдосини ташкил этиш, савдо хизмати, совет ва меҳнат ҳуқуқи асослари бўйича зарур билимларни эгаллайдилар. Практик машғулотларда магазинда ишлаш учун зарур бўладиган кўникмалар ҳосил қилинади.

Сотувчилик ҳамиша инсонлар учун зарур ва эътиборли касб ҳисобланган. Сотувчи саводли, ўткир дидли бўлиши ва харидорларни англай билиши зарур. Одамлар билан кундалик мулоқатда хайриҳоҳ ва ҳушёр бўлиш лозим.

БУ ХИСЛАТЛАР ЭСА, ЭНГ АВВАЛО, АЁЛЛАРГА ХОСДИР. ШУ САБАБЛИ БИЗ СИЗ — ҚИЗЛАРГА МУРОЖААТ ҚИЛАМИЗ!

«ШУҲРАТ» МАКТАБ-МАГАЗИНИГА ЎҚИШГА КЕЛИНГ!

Мактаб-магазин энг янги савдо ускуналари ва кўргазма қуроллари билан жиҳозланган кенг ўқув синфхоналарига эга. Ўқишни давом эттирмоқчи бўлганларга Тошкент совет савдоси техникумининг кечки ёки сиртки бўлимига кириб ўқиш учун имтиёзли шароит яратиб берилади.

«ШУҲРАТ» мактаб-магазинни битирганларга сотувчи-контролёр-кассир ихтисоси берилади.

Мактаб-магазинга Тошкент шаҳрида доимий пропискада турувчи, 8—10-синф ҳажмида маълумотли 16—25 ёшли қизлар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

ЎҚИШ ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Ўқувчиларга ҳар ойда 63 сўмгача стипендия тўланади.

Ўқиш даври умумий меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: аттестат ёки 8-синфни битирганлиги тўғрисида гувоҳнома, туғилганлик тўғрисида гувоҳнома ёки паспорт, мактабдан ёки сўнгги иш жойидан характеристика, агар бўлса — меҳнат дафтарчаси, турар жойидан справка, 6х9 см. катталикдаги 2 та фотосурат.

Машғулотлар группалар комплектлангандан сўнг бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Чилонзор массиви, II-квартал, 2-уй.

«ШУҲРАТ» МАКТАБ-МАГАЗИНИ.

ТОВАРЛАР — КРЕДИТГА

ҲУРМАТЛИ ХАРИДОРЛАР!

«ЧИЛОНЗОР» САВДО МАРКАЗИДАН СИЗ ҚУЙИДАГИ ТОВАРЛАРНИ КРЕДИТГА СОТИБ ОЛИШИНГИЗ МУМКИН.

Ҳамма маркадаги радиоприёмниклар, радиолалар, магнитофонлар, оқ-қора ва рангли тасвирдаги телевизорлар, фотоаппаратлар, фотообъективлар, электропроигривателлар, пилесослар, полотерлар, «БК-1500» ва «БК-2500» кондиционерлари, ҳамма маркадаги ҳаво тозалагичлар, пианинолар («Рига», «Красний Октябрь», «Циммерман»дан ташқари), **холодильниклар** («ЗИЛ»-дан ташқари)**: 25 сўмдан қиммат бўлган қўл соатлари ва 50 сўмдан қиммат бўлган стол соатлари, мамлакатимизда ишлаб чиқарилган қандиллар, тикув ва ёзув машинкалари, аёллар ва эркакларнинг пальтолари, эркакларнинг костюмлари, 30 сўм ва ундан қиммат бўлган шимлар, эркаклар ва аёлларнинг 35 сўмдан қиммат бўлган пойафзаллари, 50 сўмдан қиммат бўлган микрокалькуляторлар, металл қайиқлар, 80 сўмдан қиммат бўлган музика асбоблари, электр насослар.**

«ЧИЛОНЗОР» САВДО МАРКАЗИГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

Савдо маркази соат 10.00 дан 21.00 гача танаффуссиз ишлайди. Дам олиш куни — якшанба.

САВДО МАРКАЗИГА 2, 33, 34, 50, 54, 80, 131-АВТОБУСЛАР ва 16, 7, 9-ТРОЛЛЕЙБУСЛАРДА БОРИШ МУМКИН.

«ЧИЛОНЗОР» САВДО МАРКАЗИ.

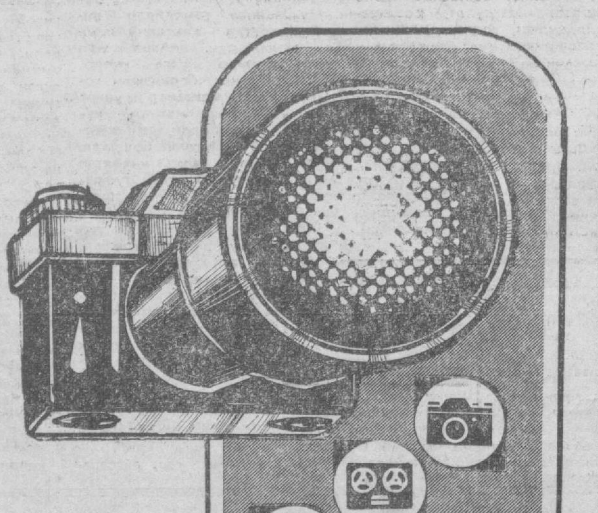

«УЗТОРГРЕКЛАМА» ТЕЛЕПРЕССАГЕНТЛИГИ

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

29 ЯНВАРЬ — СЕШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.45 «Жасорат». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 А. П. Чехов туғилган куннинг 120 йиллигига. «А. П. Чехов». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. «Леннаучфильм» Давлат телерадиосининг буюртмасига биноан. 20.00 «Сайловдан-сайловгача». 20.15 «Қирғоқлар». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия «Грузияфильм». Давлат телерадиосининг буюртмасига биноан 1977 йил. 21.30 «Время» информацион программаси. 22.05 «Ҳужжатли экран». 23.10 «Дунё воқеалари». 23.25 Гитарачи С. Марото концерти. (Франция).

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 «А. С. Пушкиннинг «Евгений Онегин» романида табиат манзаралари». Адабиётдан ўқув кўрсатуви (рус.). 12.00 «Умка дўст излайди». Мультфильм. 12.10 «Дилдан куйлаб, ўйна қувнаб». 13.20 «Нафосат оламида». Ўзбекистон рассомлар союзи кўргазма залидан репортаж (рус.).

18.10 Кўрсатувлар программаси. 18.15 Мактаб ўқувчилари учун. «Нурафшон давра» (рус.). 18.50 «Миллионлар ленинча университети». «Ишлаб чиқариш моддий-техника таъминотидаги янгиликлар». 19.05 «Халқ контроли экрани». 19.30 «Ахборот» информацион программаси. (рус.). 19.45 «Манеж усталари». Ўзбекистон ССР халқ артисти А. Юсупов туғилган куннинг 75 йиллигига (рус.). 20.30 «Ахборот» информацион программаси. 20.50 «Ўзбекистоннинг навқирон балети». Музикали кўрсатув. 21.30 Москва. «Время» информацион программаси. 22.05 «Тошкент область Ғалаба районидаги В. Волков номли совхоз чорвадорлари ҳузурида». 22.20 «Театр учрашувлари». Ҳамза номли Ўзбек Давлат академик драма театрида «Келинлар қўзғалони» спектаклининг 300 маротаба намойиш этилишига бағишланади. 23.20 Кўрсатувлар программаси.

II

20.00 Кўрсатувлар программаси. 20.05 Янгиликлар. 20.25 «Совет давлати ва ҳуқуқи асослари». «Граждан ҳуқуқи». 20.55 Абитуриентлар учун. Физика. 21.55 А. П. Чехов туғилган куннинг 120 йиллигига». «Жонгинам» Бадиий фильм. (рус.).

30 ЯНВАРЬ— ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время» информацион программаси. 9.40 Эрталабки гимнастика машғулотлари. 10.05 «Қирғоқлар». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия. 11.15 «Киносаёҳатчилар клуби». 12.15 Москва Давлат симфоник оркестри М. Равель асарларини ижро этади. Дирижер — СССР халқ артисти В. Дударова. Кўрсатув тугагач (13.15) — Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар. 15.20 «Оталар соати бўйича». Телевизион ҳужжатли фильм (Киев). 15.50 «Ҳунар-техника билим юртида нимага ва қандай ўқитишади». 16.35 А. Толстой. Асарлари саҳифаларидан. 17.20 «Горнчилар, қаердасиз!». 17.50 Поэзия. Р. Альберти.

18.30 «Фан оламида». 19.00 «Қувноқ нотачалар». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 СССР ва Вьетнам Демократик Республикаси ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатилганлигининг 30 йиллигига «Қизил майдондан Қизил дарёгача». Ҳужжатли фильм премьераси. Ҳужжатли фильмлар Марказий студияси 1979 йил. 20.00 РСФСРда хизмат кўрсатган артист В Мешчерин раҳбарлигидаги Марказий телевидение ва Бутуниттифоқ радиоси электр музикали чолғу асбоблари ансамблининг концерти. 20.20 «Қирғоқлар» Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия 21.30 «Время» информацион программаси. 22.05 «Нима? Қаерда? Қачон?» Телевизион викторина. 23.25 «Дунё воқеалари». 23.40 Чанғи спорти бўйича СССР кубоги. Эркаклар. 50 км. Красногорскдан олиб кўрсатилади.

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I.

17.50 Кўрсатувлар программаси. 17.55 «Сўз кетидан, сўз келар Мактабгача ёшдаги болаларни рус тилида сўзлашишга ўргатиш. 18.30 Фан ва техника соҳасида 1979 йилги Беруний номли Ўзбекистон ССР Давлат мукофотининг лауреатлари. 18.55 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 19.10 Олий лига аёллар командалари ўртасида волейбол бўйича СССР чемпионати. «Автомобилист» (Тошкент) — ТТУ (Ленинград). «Меҳнат резервлари» спорт комплекси залидан репортаж (ёзиб олинган). 19.30 «Дирижёр ҳикоя қилади» Кўрсатувни Ўзбекистон ССР халқ артисти З. Ҳақназаров олиб боради. 20.10 «Ахборот» информацион программаси. 20.30 «Дўстлик экрани», Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон телевидениеларининг биргаликдаги программаси. 21.30 Москва. «Время» информацион программаси. 22.05 «Қишлоқ меҳнаткашларининг муҳим вазифалари». 22.20 Телевидение экранида биринчи марта. «Бунинг менга дахли йўқ». Бадиий фильм. 23.55 Кўрсатувлар программаси.

II.

20.00 Кўрсатувлар программаси. 20.05 «Эстетика асослари». «Санъат турлари», Кино». (рус.). 20.45 Янгиликлар. 21.05 «Тошкент районы меҳнаткашларининг янги марралари». 21.35 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Физика.

4 бет. ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент — ГСП, Ленин кўчаси, 41 ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02, бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги— 32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19; фан мактаб ва олий ўқув юртлари—32-53-10; адабиёт ва санъат —32-56-81; ахборот— 33-28-95, спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-58-85; хатлар — 33-29-70; эълонлар бўлими—33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари— 33-90-50.

29 ЯНВАРЬ, 1980 й. Р—12848 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579 Нашр Б — 2039. 5